

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Právnická fakulta

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Smluvní právo autorské

Diplomová práce

Michaela Štěpánová, DiS.

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Irena Holcová

Praha, květen 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem v ní vyznačila všechny prameny, z nichž jsem čerpala, způsobem ve vědecké práci obvyklým.

V Praze 28. 5. 2009

Michaela Štěpánová

Poděkování

Děkuji paní JUDr. Ireně Holcové, vedoucí mé diplomové práce za nekonečnou trpělivost a ochotu se kterou mi pomáhala.

V Praze 30.5.2009

Michaela Štěpánová

1	ÚVOD	3
2	OBEČNÁ ČÁST	4
2.1	PRÁVNÍ ÚPRAVA AUTORSKÉHO PRÁVA.....	4
2.2	DOKUMENTY EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ.....	5
2.3	MEZINÁRODNÍ ÚPRAVA	6
3	AUTORSKÉ PRÁVO	7
3.1	VÝVOJ AUTORSKÉHO PRÁVA V ČECHÁCH.....	7
3.2	POJEM AUTORSKÉHO PRÁVA	8
3.3	PŘEDMĚT ÚPRAVY AUTORSKÉHO ZÁKONA.....	10
3.4	ZÁKLADNÍ POJMY	13
3.4.1	<i>Autorské dílo</i>	13
3.4.2	<i>Autorství</i>	15
3.4.1	<i>Právo dílo užit</i>	16
4	SMLUVNÍ PRÁVO AUTORSKÉ	19
4.1	SMLUVNÍ TYPY DLE AUTORSKÉHO ZÁKONA.....	20
4.1.1.	<i>Licenční smlouva</i>	20
4.1.2.	<i>Subjekty licenční smlouvy</i>	24
	<i>Autor</i>	24
	<i>Nabyvatel</i>	25
4.1.3	<i>Formální náležitosti smlouvy</i>	26
4.1.4	<i>Způsoby užití díla</i>	28
4.1.5	<i>Odměna</i>	28
4.1.6	<i>Výhradní a nevýhradní licence</i>	29
4.1.6	<i>Povinnost využít licenci</i>	31
4.1.7	<i>Odstoupení od smlouvy a zánik licence</i>	31
4.1.8	<i>Dispozice s licenci</i>	34
4.2	PODLICENČNÍ SMLOUVA	34
4.3	LICENČNÍ SMLOUVA NAKLADATELSKÁ	36
5	EXKURS DO JINÝCH SMLUVNÍCH TYPŮ	39
5.1	SMLOUVA O DÍLO.....	39

5.2	LICENCE CREATIVE COMMONS.....	40
5.2.1	<i>Typy CC licencí.....</i>	43
5.2.2	<i>Aplikace licencí CC.....</i>	45
5.3	PRÁVNÍ TEXT LICENCE CREATIVE COMMONS	46
5.3.1	<i>Pojem Díla.....</i>	46
5.3.2	<i>Oprávnění plynoucí z licence.....</i>	47
5.3.3	<i>Omezení licence.....</i>	49
5.3.4	<i>Odpovědnost za vady.....</i>	49
5.3.5	<i>Odpovědnost za škodu.....</i>	50
5.3.6	<i>Ukončení licence.....</i>	50
6	ZÁVĚR	51
7	SEZNAM ZKRÁTEK.....	52
8	POUŽITÁ LITERATURA	53
9	SUMMARY	56

1 ÚVOD

Předmětem této práce je podat obecně popisovými prostředky přehled úpravy smluvního užití díla v autorském právu.

Nejprve se zaměřím na právní úpravu autorského práva, pak přejdu ke stručnému vývoji autorského práva na našem území. Následující kapitola bude zaměřena na pojem autorského práva a jeho zařazení mezi práva k nemotným statkům a na stručný výklad úpravy autorského práva v autorském zákoně. Čtvrtá kapitola bude zaměřena na jednotlivé instituty smluvního práva dle autorského zákona, bude se jednat o typovou licenční smlouvu, podlicenční smlouvu a licenční smlouvu nakladatelskou. Pátá kapitola se zaměří na smlouvu o dílo a její vztah k autorskému právu. Poslední část bude věnována novému institutu licencím Creative Commons.

Smluvní právo autorské jsem si vybrala na základě problému mého kamaráda, kterému byla upřena jeho autorská práva.

Cílem této práce bude, jaké všechny možné smluvní typy lze ze strany autora uzavřít, aby byla zaručena jeho autorská práva a zároveň se umožnilo zpřístupnění jeho děl veřejnosti. Smluvní typy užití díla, které jsem v této práci zvolila, jsou, jak se domnívám, odpovědí na tuto otázku.

2 OBECNÁ ČÁST

2.1 Právní úprava autorského práva

Základem právní úpravy je Ústava a Listina základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky. Ústavním základem pro úpravu tvůrčí duševní činnosti a její soukromoprávní ochranu je čl. 34 odst. 1 Listiny („*práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem*“).

Autorské právo je upraveno v zákoně č. 121/2000 Sb., přijatém poslaneckou sněmovnou 7. dubna 2000, o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tj. ve znění zák. č. 81/2005 Sb., zák. č. 61/2006 Sb., zák. č. 186/2006 Sb., zák. č. 216/2006 Sb. a zák. č. 168/2008 Sb. (dále jen jako „autorský zákon“ nebo „AutZ“). Autorský zákon je zákonem speciálním k občanskému zákoníku, v jeho rámci se řeší veškeré vztahy vznikající k předmětu autorského práva, to znamená, *že se veškeré vztahy nejprve upravují a řeší podle autorského zákona a až poté podle ustanovení občanského zákoníku, pokud občanský zákoník takovou úpravu obsahuje. Pokud autorský ani občanský zákoník neobsahuje takovou úpravu, řeší se pomocí analogie a to nejprve podle analogie autorského zákona a až po té podle občanského zákoníku.*¹

Pro úpravu vztahů autorského práva se dále užije úprava předpisů souvisejících např.:

- a) Ústava České republiky č. 1/1993 Sb. a Základní listina práv a svobod č. 2/1993
- b) zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů
- c) zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů
- d) zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- e) zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů

¹ Srov. Knappová, M., Švestka, J., a kol. *Občanské právo hmotné*, třetí svazek, Aspí, Praha 2002, str. 191

- f) zákon č. 273/1993 Sb., o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů (zákon o audiovizí)
- g) zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích (vydavatelský zákon)
- h) zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (tiskový zákon)
- i) zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (mediální zákon).

Pro právní vztahy uzavřené před vydáním nového autorského zákona platí na základě § 106 AutZ,² že se řídí předpisy předchozími:

- a) zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých, a uměleckých
- b) zákon č. 115/1953 Sb., o právu autorském
- c) zákon č. 218/1926 Sb., o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském)
- d) zákon č. 106/1923Sb., o nakladatelské smlouvě
- e) zákon č. 197/1895 Ř.z., o právu původském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým.

2.2 Dokumenty Evropských společenství

V souvislosti s naším členstvím v Evropské Unii je Autorský zákon plně harmonizován s těmito směnicemi:

- a) Směrnice Rady 91/250/EHS z roku 1991 o právní ochraně počítačových programů zavedla, že počítačovým programům se poskytuje stejná ochrana jako dílům literárním; nevyžaduje se jedinečnost, jenom původnost.

² AutZ § 106 odst. 1). ...*právní vztahy vzniklé před nabytím účinnosti tohoto zákona a práva a povinnosti z nich vzniklé, jakož i práva z odpovědnosti za porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se řídí dosavadními předpisy.*

- b) Směrnice Rady 92/100/EHS z roku 1992 o právu na pronájem a půjčování, jakož i o některých příbuzných právu autorskému v oblasti duševního vlastnictví, která byla následně pozměněna směrnicí Rady 93/98/EHS z roku 1993 o harmonizaci ochranné doby práva autorského a některých práv autorských, tato směrnice prodloužila ochrannou dobu na 70 let po smrti autora.
- c) Směrnicí Rady 93/83/EHS z roku 1993 o koordinaci některých pravidel z oboru práva autorského a práv příbuzných právu autorskému vztahujících se na satelitní vysílání a kabelový přenos. Zavedla kolektivní správu děl, která jsou šířena kabelovým přenosem a zavádí se systém udělování licencí k vysílání pro účely kabelového přenosu.
- d) Směrnice č. 96/9/ES z roku 1996 o právní ochraně databází.
- e) Směrnice č. 2001/29/ES z roku 2001 o harmonizaci některých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v Informační společnosti (Informační směrnice). Týká se práva internetového, harmonizuje majetková práva autora. Tato směrnice byla v roce 2006 v závazném znění zapracována do AutZ.
- f) Směrnice č. 2001/84/ES z roku 2001 o právu autora na odměnu z opětovného prodeje originálu uměleckého díla, zaměřená zejména na opětovné prodeje v aukčních síních. Zapracována do AutZ v roce 2006 tzv. euronovelou.
- g) Směrnice č. 2004/48/ES z roku 2004 o dodržování práv z duševního vlastnictví, zapracována do AutZ tzv. euronovelou v roce 2006.

2.3 Mezinárodní úprava

Česká republika je členem mezinárodních dohod týkajících se autorského práva.

- a) Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886. Od roku 1886 prošla mnoha úpravami. Úmluvu spravuje od roku 1967 Světová

organizace duševního vlastnictví. Česká republika je vázána od roku 1921, pařížským zněním od roku 1980.

- b) Všeobecnou úmluvu o autorském právu z roku 1952 ze Ženevy, revidována v Paříži roku 1971 (Všeobecná úmluva). Česká republika se jí účastní od roku 1960. Účastnické státy úmluvy netvoří unii.
- c) Dohoda o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights – TRIPS) je nejkomplexnější smlouvou v oblasti práv k duševnímu vlastnictví.

3 AUTORSKÉ PRÁVO

3.1 Vývoj autorského práva v Čechách

Základním dokumentem autorského práva je Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886, ve znění její poslední (Pařížské) revize z roku 1971.³ Tento smluvní text je spravován Světovou organizací duševního vlastnictví WIPO (World Intellectual Property Organization). Česká republika se touto úmluvou řídí od roku 1921.

Prvním normativním zakotvením autorskoprávní úpravy, pomineme-li rakouský ABGB z roku 1811, který upravoval nakladatelskou smlouvu, bylo vydání císařského patentu z 19. října 1846 č. 922 s.b.z.s., zde byly poprvé formulovány zásady ochrany děl literárních, hudebních a výtvarných.

Dalším zákonem, který byl později převzat do právního řádu nově vzniklé ČSR tzv. recepční normou, byl zákon č. 197/1895 ř.z., o právu původském k dílům literárním, uměleckým a fotografickým. Tento zákon byl platný pouze pro Čechy, na Slovensku v té době platilo právo uherské. Roku 1926 proto došlo k unifikaci autorskoprávních předpisů a to zákonem č. 218/1926 Sb. z.s n. o původském právu k dílům literárním, uměleckým a fotografickým (o právu autorském). Tento zákon byl později novelizován zákonem č. 120/1936 Sb.

Po druhé světové válce dochází vzhledem ke změně politické situace k další změně zákona a dosavadní zákon byl nahrazen novým zákonem č. 115/1953 Sb., o právu

³ Knappová, M., Švestka, J., a kol. *Občanské právo hmotné*, třetí svazek, Aspi, Praha 2002, str.187

autorském. Tento zákon reflektoval společenskou změnu a neuplatňoval tedy pouze práva autorů, ale ustanovil také postavení autorskoprávních organizací a kulturních fondů.

Vzhledem k tomu, že v šedesátých letech 20. století došlo k přijetí nového občanského zákoníku č. 40/1965 Sb., byl také přijat nový zákon č. 35/1965 Sb. o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), tento zákon doplněný mnoha novelizacemi platil až do přijetí současného autorského zákona č. 121/2000 Sb..

3.2 Pojem autorského práva

Autorské právo je právem zvláštním k občanskému zákoníku. Pojem autorského práva můžeme vyložit ve dvojitým smyslu a to objektivním a subjektivním.⁴ Autorským právem v objektivním slova smyslu se rozumí *soubor právních norem, které upravují společenské vztahy vznikající při vytváření a společenském uplatnění autorských děl.*⁵ Nejedná se tedy jenom o právní normy obsažené v autorském zákoně, ale taky o normy obsažené v jiných právních předpisech upravujících danou oblast. V subjektivním smyslu se autorským právem rozumí *konkrétní oprávnění autora k jím vytvořenému dílu duševní činností.*⁶

Autorské právo je řazeno do systému práv k nehmotným statkům. Knap⁷ definuje pojetí nehmotného statku takto: „*Nehmotný statek lze pojmově vymezit jako statek vytvářený konkrétním duševním obsahem, jehož objektivní výraz je způsobilý být předmětem společenských vztahů, aniž by bylo třeba jeho ztělesnění v hmotné podobě. Objektivní výraz umožňuje u nehmotných statků jejich smyslové vnímání, stejně jako každý hmotný statek je vnímatelný již hmatem.*“ Z uvedeného vyplývá, že podstatu autorského díla lze spatřovat v jeho nehmotné majetkové hodnotě, tedy že může být vnímáno nezávisle na čase a místě, (učebnice občanského práva hmotného hovoří o tzv. způsobilosti všudypřítomnosti),⁸ zachycené zpravidla prostřednictvím hmotného předmětu (médiu nebo nosiče), který umožňuje jeho vnímání, tzn. že autorské dílo

⁴ Srov. Knappová, M., Švestka, J., a kol. *Občanské právo hmotné*, třetí svazek, Aspi, Praha 2002, str.180

⁵ Knappová, M., Švestka, J., a kol. *Občanské právo hmotné*, třetí svazek, Aspi, Praha 2002, str.180

⁶ Knappová, M., Švestka, J., a kol. *Občanské právo hmotné*, třetí svazek, Aspi, Praha 2002, str.180

⁷ Knap K., Opltová M., Kříž J., Růžička M. *Práva k nehmotným statkům*, Praha, CODEX 1994, str.11

⁸ Knappová, M., Švestka, J., a kol. *Občanské právo hmotné*, třetí svazek, Aspi, Praha 2007, str.184

se stává předmětem autorskoprávní ochrany až po té, co bylo zachyceno v objektivně vnímatelné podobě.

V anglo-americkém právním systému je používán spíše pojem právo duševního vlastnictví než pojem nehmotný statek, jak se ale domnívají někteří autoři⁹, tyto dva pojmy nelze považovat za synonyma, pojem duševního vlastnictví je považován spíše za podmnožinu práv k nehmotným statkům, a to z toho důvodu, že do systému práv k nehmotným statkům, řadíme oproti právu duševního vlastnictví, i nehmotné statky osobní povahy.

Od roku 1967, kdy byla přijata Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO), je pojem právo duševní vlastnictví používán v mezinárodním měřítku. Podle této úmluvy zahrnuje duševní vlastnictví dvě hlavní odvětví a to průmyslové vlastnictví (zejména patenty, ochranné obchodní známky, průmyslový design a označení původu) a autorská práva (literární, umělecká a vědecká díla, k výkonům výkonných umělců, zvukových záznamů a rozhlasovému vysílání).¹⁰

Jednou z dalších odlišností vnímání autorského práva je, že naše úprava autorského práva vychází z kontinentálního pojetí práv, tedy že právo k výsledkům duševní činnosti je přiznáváno pouze fyzickým osobám (oproti tomu angloamerické pojetí přiznává právo k výsledkům duševního vlastnictví i právnickým osobám).¹¹

Právo k předmětům duševního vlastnictví je některými autory řazeno do základních lidských práv a jako takovému je mu poskytována plná ochrana práv.¹² Listina základních práv a svobod poskytuje ochranu ve třech ustanoveních (čl. 10, 11, 34 odst. 1 Listiny) podle povahy jednotlivých práv. Článek 10 stanoví ochranu všeobecných osobnostních práv, čl. 34 odst. 1 Listiny stanoví ochranu práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti a spolu s čl. 15 odst. 2, („svoboda vědeckého

⁹ Srov Knappová, M., Švestka, J., Dvořák J. a kol. *Občanské právo hmotné*, čtvrtý svazek, Aspi, Praha 2002, str.183

¹⁰ Více v: Úmluva o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví podepsané ve Stokholmu, 13.1.1975, článek 2,

¹¹ Srov. Kříž J., Holcová I., Kordač J., Křesťanová V., *komentář k AZ*, Praha, Linde 2001, str. 21

¹² Srov. Telec I., Tůma P., *Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana I.* vydání, Bmo, Doplněk 2006, str. 19

bádání a umělecké tvorby je zaručena“) vytváří rámec na ochranu práv k nehmotným statkům.¹³

Práva k nehmotným statkům se řídí zásadou teritoriality,¹⁴ vzhledem k odlišnému přístupu právních úprav jednotlivých států ve vnímání práv k nehmotným statkům, platí, že autorské dílo vzniklé na území jednoho státu, je v ostatních státech chráněno pouze tehdy, pokud splní podmínky pro vznik ochrany dané tímto konkrétním státem.

3.3 Předmět úpravy autorského zákona

V této kapitole bych ráda jen velmi obecně shrnula úpravu autorského práva v autorském zákoně.

Autorské právo upravuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon byl přijat poslaneckou sněmovnou 7. dubna 2000 a vychází z kontinentálního pojetí práva a dualistické koncepce, která považuje osobnostní a majetková práva za práva samostatná, *nejedná se ale o dualismus v čistě ryzí a důsledné podobě, a to s ohledem na nutnost a nezbytnost zachování určitého stupně doktrinního vývoje před přijetím uvedené koncepční změny*¹⁵. Z tohoto důvodu je možné mluvit spíše o kvazidualistické koncepci a to proto, že do současné koncepce nebylo zahrnuto právo úplného převodu majetkových autorských práv. Dispozice s těmito autorskými majetkovými právy je možná pouze na základě převodu oprávnění dílo užít, jak bude zmíněno v kapitole 4.

Autorský zákon je občanskoprávním zákonem se vztahem speciality k občanskému zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.), případně obchodnímu zákoníku (zákon č. 513/ 1991 Sb.), jako takový tvoří zvláštní, relativně samostatnou oblast, která je

¹³ Srov. Ústava České republiky č. 1/1993 Sb. a Základní listina práv a svobod č. 2/1993

¹⁴ Kříž, J., Holcová, I., Kordač, J., Křesťanová, V. *Autorský zákon, komentář, a předpisy související*, 2. vydání. Praha: Linde, 2005, str.25

¹⁵ Srov Kříž, J., Holcová, I., Kordač, J., Křesťanová, V. *Autorský zákon, komentář, a předpisy související*, 2. vydání. Praha: Linde, 2005, str.17

upravena právními normami a je ovládána zvláštními zásadami vyplývajícími ze zákona a ze zvláštní povahy autorských děl a vztahů k nim vznikajících.

Předmětem úpravy podle ustanovení § 1 autorského zákona jsou práva autora k jeho dílu a práva související s právem autorským, jako právo sui generis je upraveno právo pořizovatele k jím pořízené databázi, ochrana práv podle autorského zákona a kolektivní správa práv autorských a práv souvisejících s právem autorským.

Jako právo související s právem autorským zákon upravuje: „*práva výkonného umělce k jeho uměleckému výkonu, právo výrobce k jeho zvukovému záznamu, právo výrobce zvukově obrazového záznamu k jeho záznamu, právo rozhlasového nebo televizního vysílatele k jeho původnímu vysílání, právo zveřejnitel k dosud nezveřejněnému dílu, k němuž uplynula doba trvání majetkových práv a právo nakladatele na odměnu v souvislosti se zhotovením rozmnoženiny jím vydaného díla pro osobní potřebu (§ 1 písm. b AutZ).*“

Autorem je fyzická osoba, která dílo vytvořila (§ 7 AutZ). Jak už bylo řečeno výše, česká právní úprava vychází z kontinentálního pojetí autorského práva, kde autorem díla jako jedinečného výsledku tvůrčí duševní činnosti může být pouze fyzická osoba nebo skupina těchto osob. U skupiny osob mluvíme zejména o spoluautorství a autorský zákon v ustanovení § 8 přesně definuje, kdy k němu dochází.

Právo k autorskému dílu vzniká okamžikem, kdy je dílo vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě (§ 9 odst. 1 AutZ). Autorovi tímto okamžikem vznikají výlučná práva osobnostní (§ 11 AutZ) a výlučná práva majetková (§ 12 AutZ), tyto práva jsou nepřevoditelná a autor se jich nemůže vzdát. Výlučná práva osobnostní se odlišují tím, že zanikají smrtí autora, zatímco výlučná práva majetková trvají i po jeho smrti. Práva majetková dělíme na právo dílo užít a pak na jiná práva majetková, kterými jsou zejména právo na odměnu při opětovném prodeji originálu uměleckého díla (§ 24 AutZ) a právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu a vlastní vnitřní potřebu (§ 25 AutZ). Majetková práva dle autorského zákona jsou časově omezena, trvají po dobu autorova života a pak 70 let po jeho smrti, v případě

spoluautorství se doba trvání majetkových práv počítá až po smrti posledního ze spoluautorů, dále zákon stanoví některá další ustanovení pro počítání času (§ 27 AutZ).

Majetková práva jsou tedy taková práva, kterých se autor nemůže vzdát ani je převést na jinou osobu (§ 26 AutZ). Autor ale může udělit jiné osobě oprávnění k výkonu práva dílo užit (§ 12 odst. 1 AutZ), a to na základě uzavření autorskoprávní licenční smlouvy. Z uvedeného vyplývá, že pouhé vytvoření díla nepřináší autorovi žádný majetkový prospěch, tento majetkový prospěch autor získá až na základě udělení oprávnění (licence) k užití díla jiné osobě. Poskytnutím tohoto oprávnění, ale autorovo právo nezaniká, pouze mu stanoví povinnost strpět zásah do jeho práv, jehož rozsah je stanoven smlouvou.

Autor má právo své dílo užit ať už v jeho původní podobě nebo podobě zpracované či jinak změněné, samostatně nebo v souboru a nebo ve spojení s jiným dílem či prvky nebo jak už bylo řečeno, udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva. Jiná osoba může dílo užit bez udělení takového oprávnění pouze v případech stanovených zákonem (§ 12 odst. 1 AutZ) a to pouze tehdy, pokud takové užití díla není v rozporu s běžným způsobem užití díla a ani jím nejsou nepřiměřeny dotčeny oprávněné zájmy autora (§ 29 odst. 1 AutZ). Za takové užití díla se považuje:

- a) užití volného díla tj. dílo, u kterého zanikla majetková autorská práva uplynutím doby trvání majetkových práv,
- b) volné užití díla, je užití díla pro osobní potřebu fyzické osoby, jehož účelem není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu (§ 30 odst. 1 AutZ). Volné užití se nevztahuje na užití počítačového programu či elektronické databáze, zhotovení rozmnoženiny či napodobeniny díla architektonického stavbou, pořízením záznamu audiovizuálního díla ať už se jedná o užití díla fyzickou osobou, právnickou osobou či fyzickou osobou podnikající. Zákon tak stanoví, že do práva autorského nezasahuje ten, kdo pro svoji osobní potřebu zhotoví záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu díla (§ 30 odst. 2 AutZ).
- c) zákonné licence, zákonnými licencemi jsou např.: citace, užití díla umístěného na veřejném prostranství (§ 33 AutZ), úřední zpravodajské licence (§ 34 AutZ), knihovní licence (§ 37 AutZ), licence pro zdravotně

postižené (§ 38 AutZ). Zákonné licence dělíme na licence úplatné a bezúplatné, úplatnou licenci je z výše uvedených příkladů knihovní licence.

Všechny uvedené způsoby užití díla mají společné to, že poskytují ochranu majetkovým zájmům autora, ale autorský zákon pomýšlí i na ochranu investorů díla. Za investora díla můžeme považovat subjekt, který má majetkový zájem na vytvoření díla a proto poskytuje nemalé finanční, ale i jiné náklady na jeho vznik. Podle některých autorů tuto ochranu zajišťují tzv. zákonné kvazilicence, jedná se sice o diskutabilní řešení, ale pro účely této práce bude užíváno. Cílem těchto tzv. zákonných kvazilicencí je vyvážení ochrany autorské tvorby i ochrany investic na vytvoření díla¹⁶, za taková díla se považují díla zaměstnanecká, školní, kolektivní, díla na objednávku a díla soutěžní. Zákon tak vlastně aktuálně reaguje na současnou hospodářskou situaci při tvorbě literárních, jiných uměleckých a vědeckých děl, kdy právě investice třetích osob stojí za vznikem díla. Kvazilicence jsou tedy takové licence, které určují zákonné, dispozitivní omezení autorských výlučných práv, ale svou povahou se odlišují od již zmíněného mimosmluvního užití díla, a to tím, že jsou stanoveny v soukromém zájmu investorů. Proto, aby mohlo jít o kvazilicenční omezení autorského práva, je nutné, aby mezi autorem a investorem existoval ještě jiný, zákonný závazek, může se např. jednat o uzavřenou smlouvu o dílo, nebo zaměstnanecký poměr. Další rozdíl od zákonných licencí je, že autor může toto kvazilicenční omezení smluvně vyloučit, ale jak je uvedeno již výše, jde o názor diskutabilní.

3.4 Základní pojmy

V této kapitole bych uvedla základní pojmy autorského práva, které jsou význačné pro správný výklad smluvních vztahů.

3.4.1 Autorské dílo

Dílo ve smyslu autorského práva je popsáno v tzv. generální klauzuli (§ 2 odst. 1), která vymezuje určité kumulativní znaky, které musí být splněny.

¹⁶ Srov. Telec I., Tůma P., Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana I. vydání, Brno, Doplněk 2006, str. 43

„dílo literární a jiné dílo umělecké a dílo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora a je vyjádřeno v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.“

Aby se tedy jednalo o dílo ve smyslu autorského zákona, musí se jednat o dílo literární, umělecké a vědecké, druhá věta odstavce 1 pak nabízí demonstrativní výčet, *dílem je zejména dílo slovesné vyjádřené řečí nebo písmem*, takovým dílem může být román, novela ale i vědecké dílo ve své slovesné podobě, *dílo hudební*, které náleží mezi díla umělecká, jedná se o dílo, které je vytvořené výrazovými prostředky hudby, *dílo dramatické, hudebně dramatické* (muzikál, opera), *choreografické, výtvarné* (obraz, grafika), *sochařské, fotografické*, atd.

Dílo musí být vytvořeno *tvůrčí činností* autora, za tu je považována duševní činnost.

Dílo musí být *jedinečné*, jedinečnost vyjadřuje individualitu autora, je to osobní projev autora, jeho fantazie, výraz jeho tvořivosti, zhmotnění jeho vnímání, z uvedeného vyplývá, že nemohou existovat dvě stejná díla, dílo je vždy jedinečné.

Dílo musí být vyjádřeno *v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické*, to znamená, že musí být vyjádřeno v jakékoliv smyslově vnímatelné podobě, může se jednat jen o pouhý popis díla, důležité ale je, aby z něho bylo možné podobu díla poznat. Musí se jednat o takovou podobu, s kterou se má možnost veřejnost seznámit, ale není podmínkou, aby se s ním veřejnost opravdu seznámila, důležité je, že existuje možnost. Vyjádření díla ani nebrání, pokud je vnímatelné jen určité skupině osob nebo pokud je vnímatelnost díla jen dočasná. Je ale vyloučeno, aby dílo existovalo pouze v autorově mysli.

Dílo je zveřejněno prvním oprávněným veřejným přednesením, vystavením, vydáním, či jiným zpřístupněním veřejnosti (§ 4 odst. 1 AutZ).

Za dílo se dle § 2 odst. 2 AutZ považuje i počítačový program je-li původní a autorovým vlastním duševním výtvořem, databáze a fotografie, naopak za dílo, které nepoživá autorskoprávní ochrany, je považován námět díla sám o sobě, denní zpráva, myšlenka, postup, princip, objev, vědecké teorie atd. (§2. Odst. 6 AutZ). Z ochrany autorského práva jsou z důvodu veřejného zájmu vyloučena podle ustanovení § 3 AutZ úřední díla, jimiž je míněn právní předpis, rozhodnutí, veřejná listina, parlamentní

publikace, opatření obecné povahy¹⁷ a výtvor tradiční lidové kultury, pokud není obecně známo pravé jméno autora a nejde-li o dílo anonymní nebo pseudonymní.

Ochrana autorského práva se vztahuje nejen na díla dokončená, ale i na jednotlivé fáze a části včetně názvu a jmen postav, pod podmínkou, že splňují ustanovení § 2 odst. 1 a odst. 2, autorskoprávní ochrany tak používá např. postava Krtečka. K samostatnému užití částí díla je potřebný autorův souhlas.

Ochrany autorského práva požívá i tvůrčí zpracování díla jiného, včetně překladu díla do jiného jazyka (tato díla se nazývají díly odvozenými). Zpracováním díla tak vzniká nové dílo, ale k jeho užití je potřeba vždy souhlasu autora díla původního. Co se týče překladu díla, ten je možný provést jen se souhlasem autora, domnívám se, že tento souhlas může být dán i dodatečně.¹⁸

Autorský zákon poskytuje ochranu také dílům souborným, pod podmínkou, že způsob výběru nebo uspořádání obsahu je výsledkem jedinečné tvůrčí činnosti autora. Ustanovení § 2 odst. 5 AutZ uvádí demonstrativní výčet souborných děl např. časopis, encyklopedii, výstavu.

3.4.2 Autorství

Autorem je fyzická osoba, která dílo vytvořila, autorem souborného díla je fyzická osoba, která je tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala (§ 5 AutZ). Jen autor je oprávněn rozhodovat o svém díle a osobovat si autorství, záleží jen na autorovi, zda bude vystupovat pod svým pravým jménem, pseudonymem nebo anonymně.

Autorský zákon obsahuje v § 6 fiktivní domněnku, že autorem je osoba, jejíž jméno je obvyklým způsobem uvedeno na díle nebo je u díla uvedeno v rejstříku předmětů ochrany vedeném příslušným kolektivním správcem, pokud není prokázán opak. Vyvrácení domněnky autorství probíhá soudně a je vyžadováno, aby domnělý autor své autorství prokázal, proto se doporučuje, aby si autor vždy uschoval veškeré

¹⁷Srov. § 3 a) AutZ

¹⁸Domnívám se tak na základě kauzy o překlad jednoho dílu Harryho Pottera, kdy nakladatelství Albatros, jako jediný licencovaný překladatel se domáhalo svých autorských práv, ale autorka Rowlingová tento překlad schválila, pod podmínkou, že se jedná o překlad fanoušků a je nekomerční. (před dvěma lety, kdy kauzu Prince dvojí krve dokonce řešila i policie kvůli porušení autorských práv, se totiž za fanouškovské překlady postavila i autorka celé série Joanne K. Rowlingová. "Pokud to neslouží ke komerčním účelům a je tam napsáno, že je to fanouškovský překlad, tak nejsem proti," tlumočil tehdy její názor Albatros.)více na WWW.kultura.idnes.cz/literatura.asp?c=A070721_113353_literatura_kot,

podklady vedoucí k prokázání jeho tvůrčí činnosti. Telec¹⁹ uvádí za důkazní prostředky např. zasílání rozmnoženin v podobě zapečetěné obálky na vlastní adresu a ta je pak v neotevřené podobě uschována jako případný důkaz.

Za pseudonym se považuje krycí jméno autora nebo umělecká značka (např. Toyen, Egon Bondy atd.) V případě, že autor používá pseudonym, nesmí tento pseudonym vzbuzovat pochybnosti o autorově totožnosti. Autor sám rozhoduje o tom, kdy zveřejní své pravé jméno (kdy se prohlásí za autora), osoba zastupující²⁰ autora (jedná se většinou o osobu, která dílo zveřejnila) není oprávněna jeho totožnost bez jeho souhlasu prozradit.²¹

Dílo může být vytvořeno i více autory, v tomto případě mluvíme, jak už bylo uvedeno dříve, o tzv. spoluautorství. Spoluautorské dílo, je tedy takové dílo, které vzniklo tvůrčí činností dvou nebo více autorů do doby dokončení díla jako dílo jediné (§ 8 odst. 1). Právo k autorskému dílu takhle vzniklému, pak přísluší všem spoluautorům společně a nerozdílně, to se týká i jakýkoliv práv či povinností vztahujících se k právním úkonům ohledně díla. Podíl ze společných výnosů z takového díla, pak náleží jednotlivým autorům dle velikosti jejich tvůrčích příspěvků. O nakládání díla rozhodují autoři jednomyslně, pokud není možné, aby se autoři mezi sebou dohodli o nakládání s dílem, lze nahradit chybějící projev vůle soudem.

3.4.1 Právo dílo užít

Právo autora dílo užít je majetkové právo²² k dílu, autorovi tak vzniká možnost své dílo hospodářsky a ekonomicky zhodnotit. Majetkové právo se dělí na právo dílo užít a jiná majetková práva. Zákonná úprava se nalézá v § 12 a násl. AutZ.

¹⁹ Telec I., Tůma P., *Komentář k AZ*, C.H.Beck, 2007, § 6 marg č. 10

²⁰ AutZ § 6 odst. 2) *dokud se autor díla anonymního nebo díla pseudonymního veřejně neprohlásí, zastupuj autora při výkonu a ochraně práv autorských k dílu vlastním jménem a na jeho účet osoba, která dílo zveřejnila, není-li prokázán opak.....*

²¹ *V současné době bylo anonymity autora použito v díle nazvaném Deník Ostravaka, dílo, které prvotně vzniklo jako internetový blog, nakonec získalo takovou popularitu, že bylo vydáno knižně. Autor v knižní podobě vystupuje pod názvem Ostravak Ostravski, ale jeho pravá identita, je stále neznámá, osobně se s ním údajně nesetkala ani nakladatelka, ta mu poslala smlouvu poštou. Více na WWW.ostravak.bloguje.cz/471043-denik-ostavaka-v-kisni-4-dil.php*

²² České autorské právo vychází z kvazidualistické koncepce, jak uvedeno na straně 10, která dělí právo autorské na práva osobnostní a práva majetková. Práva osobnostní jsou práva, kterých se nelze vzdát, jsou nezcizitelná a jako taková zanikají smrtí, oproti tomu práva majetková smrtí nezanikají, ale přecházejí na

Právem dílo užit se rozumí právo autora *své dílo užit v původní nebo jiným zpracované nebo jinak změněné podobě, samostatně nebo v souboru anebo ve spojení s jiným dílem či prvky a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva (§ 12 odst. 1)*. Autor tak na základě svého osobnostního práva rozhoduje,²³ jakým způsobem bude jeho dílo užit nebo zpřístupněno veřejnosti. Tím, že autor poskytne oprávnění k výkonu svého díla, jeho právo nezaniká, vzniká mu pouze povinnost strpět zásah do práva dílo užit, a to pouze v rozsahu, který je stanoven smlouvou. Zákon uvádí v ustanovení § 12 odst. 4 demonstrativní výčet jednotlivých způsobů užití díla:

- a) právo na rozmnožování díla, dílo je možné rozmnožovat jakýmkoliv prostředky a v jakékoliv formě, která nebrání účelu díla, jedná se zejména o tiskovou, zvukovou, fotografickou a jinou formu,
- b) právo na rozšiřování originálu nebo rozmnoženiny díla zpřístupněním v jeho hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva,
- c) pronájem díla (zde je dílo myšleno jako originál nebo jeho rozmnoženina v hmotné podobě), na dobu určitou s cílem hospodářského nebo obchodního prospěchu,
- d) půjčování díla, čímž se rozumí jeho zpřístupňování ve hmotné podobě veřejnosti, bez jakéhokoliv majetkového prospěchu,
- e) právo na vystavování díla zpřístupněním v jeho hmotné podobě, čímž je umožněno jeho shlédnutí nebo jiné vnímání díla,
- f) právo na sdělování díla veřejnosti v nehmotné podobě, které se může dít zejména přenosem, vysíláním, provozováním rozhlasového nebo televizního díla atd.

Ustanovení § 12 odst. 3 stanoví právo autora na přístup k dílu, respektive k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, pokud není v jeho vlastnictví. Vlastník věci, tedy musí zpřístupnit autorovi výkon jeho práv podle autorského zákona, většinou se jedná o práva související s prezentací autorova díla, pokud autor požádá o vydání díla např. z důvodu umístění díla na výstavě, vlastník není povinen autorovi věc vydat. Vlastník věci nemusí autorovi vyhovět, pokud by to narušovalo jeho oprávněné zájmy,

dědice nebo formou odúmrtí případnou státu. majetková práva jsou práva s ekonomickým a hospodářským významem.

²³ AutZ § 11 odst.3)...*právo udělit svolení k jakékoliv změně nebo zásahu...* ...

ale má povinnost na žádost a náklady autora zhotovit fotografii nebo rozmnoženinu díla a odevzdat je autorovi. Jedná se o právo majetkové a jako takové přechází na dědice.

V dalších částech této práce se pokusím popsat jednotlivé smluvní typy, s nimiž se lze setkat v oblasti autorského práva. S ohledem na to, že se autorský zákon vztahuje pouze na užití autorských děl, tedy se nezabývá tvorbou těchto děl, bych dále ráda popsala smlouvu o dílo, dále pak uvedu nový institut tzv. licence Creative Commons, jejichž české verze byly zpřístupněny v dubnu letošního roku.

4 SMLUVNÍ PRÁVO AUTORSKÉ

Podle Telce²⁴ je smluvní právo založeno na zásadě nepřevoditelnosti autorských práv, a to i práv majetkových.

Zvláštním typem umožňující konstitutivní převod je licenční smlouva, jedná se o typický závazkově smluvní vztah, kde jedné straně vznikají práva a druhé povinnosti. Telc rozlišuje v právu k nehmotným statkům licence trojího právního druhu, jedná se o²⁵:

- a) *licence smluvní*, které se udělují smlouvou a jsou zásadně úplatné, jen výjimečně mohou být bezúplatné (např. § 49 odst. 2 písm. b AutZ),
- b) *licence zákonné*, stát umožňuje, formou legálního dovolení užití cizího duševního vlastnictví v obecném zájmu, komukoliv toto duševní vlastnictví určitým způsobem využívat a to i proti vůli vlastníka. Tyto licence se nadále dělí na úplatné zákonné licence a bezúplatné zákonné licence,
- c) *licence nucené*, jsou většinou typické jen pro většinu práv průmyslových a jsou úplatné.

Subsidiárně podléhá úprava smluvního práva autorského úpravě obecných norem občanského práva, zejména obecných ustanovení občanskému zákoníku, popř. obecných ustanovení obchodního zákoníku o obchodních závazkových vztazích (§ 261 a násl. ObchZ.). K použití těchto ustanovení může dojít pouze v případě, pokud to jejich povaha s ohledem na zvláštní povahu děl (definovaných v § 2 AutZ) připouští. Použití zvláštních smluvních typů dle obchodního zákoníku, včetně úpravy licenční smlouvy, není možné a to ani formou analogie, tato úprava se vztahuje jen na předměty práva průmyslového vlastnictví.

Licenční smlouva je upravena v autorském zákoně (§ 46 - § 57) a obchodním zákoníku (§ 508 a násl.) a v jednotlivých průmyslově právních zákonech, do budoucna se počítá s jednotnou úpravou licenční smlouvy v novém občanském zákoně s tím, že

²⁴ Telc I., Tůma P., *Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana*, 1. vydání, Brno, Doplněk 2006, str. 38

²⁵ viz. Telc I., *Přehled práva duševního vlastnictví, Lidskoprávní základy*, marg.č. 122, 2. upr. vydání, Brno, Doplněk 2007

*jednotlivá specifika vyplývající ze zvláštní povahy zákonné ochrany děl literárních jiných uměleckých a vědeckých by měla být zachována.*²⁶ Užití jiného smluvního typu není vyloučeno, ale musí to umožňovat zvláštní povaha autorského díla, v praxi se může jednat např. o uzavření smlouvy o dílo. Pro vytvoření autorského díla co by díla na objednávku, se uplatní ustanovení § 61 AutZ, kde platí, že autor poskytl licenci k účelu vyplývajícímu ze smlouvy.

4.1 Smluvní typy dle autorského zákona

Autorský zákon upravuje jako jednotný smluvní typ pro oblast autorských práv smlouvu licenční (§ 46 a násl.), jako zvláštní podtyp smlouvy upravuje licenční smlouvu nakladatelskou (§ 56) a smlouvu podlicenční (§ 57).

Jak už jsem zmínila výše, rozhodla jsem se popsat základní typové smlouvy, které je možné z hlediska autora použít, tak aby maximálně zhodnotil své dílo. Základními smluvními typy, které bych ráda popsala, jsou licenční smlouvy podle autorského zákona.

4.1.1 Licenční smlouva

Licenční smlouva, jak jsem se zmínila již dříve, je upravena v autorském zákoně § 46 – 57, je to závazkový smluvní vztah, který vzniká na základě dvoustranného právního úkonu, který musí splňovat obecné náležitosti pro právní úkony dle § 46 odst.1 AutZ.

Licenční smlouvou autor poskytuje nabyvateli oprávnění k výkonu práva dílo užit (licenci) k jednotlivým způsobům nebo ke všem způsobům užití, v rozsahu omezeném nebo neomezeném, a nabyvatel se zavazuje, není-li podle § 49 odst. 2 písm. b²⁷ sjednáno jinak, poskytnout autorovi odměnu(§ 46 odst.1).

Licenční smlouva je výrazem soukromoprávního charakteru autorského práva. Je to dvoustranný právní úkon (který musí splňovat obecné náležitosti pro právní úkony dle § 37 a násl. Obč.Z), mezi autorem, jako poskytovatelem licence (poskytuje nabyvateli oprávnění k výkonu práva dílo užit k jednotlivým nebo ke všem způsobům

²⁶ Telec I., Tůma P., *Komentář k AZ*, C.H.Beck, 2007, *Východiska právní úpravy*, marg. č. 2,

²⁷ Znění § 49 odst. 2 písm.b) je *strany ve smlouvě sjednají, že licence se poskytuje bezúplatně*

užití, v rozsahu omezeném nebo neomezeném) a nabyvatelem, který se zavazuje, není-li sjednáno jinak dle § 49 odst. 2 písm. b), poskytnout autorovi odměnu. Toto ustanovení autorského zákona je kogentní.

Pokud sjednaná licenční smlouva neobsahuje tyto náležitosti, stává se absolutně neplatnou licenční smlouvou, ale na základě smluvní volnosti stran a subsidiarity občanského zákoníku není vyloučeno, aby byl uplatněn § 41a odst.1 ObčZ, který stanoví, má-li neplatný právní úkon znaky jiného právního úkonu, který je platný, lze se ho dovolat, pokud je zřejmé, že vyjadřuje vůli jednajících osob. Taková smlouva pak bude považována za smlouvu nepojmenovanou a závazky z ní vzniklé budou pro obě strany závazné.

K uzavření smlouvy dochází až na základě souhlasného přijetí návrhu oběma stranami, obecně tedy platí pro uzavírání smluv ustanovení § 43 a násl. ObčZ. Jedná se o závazkový vztah konstitutivní povahy, při němž nedochází k zániku práv autora a jejich převodu na jinou osobu. Autor pouze konstituuje jiné osobě oprávnění k výkonu majetkových práv a je následně povinen sám se zdržet takového jednání, které je obsahem udělené licence. Výlučné majetkové právo dílo užit mu sice jako takové zůstává zachováno, je ale dobrovolně sistováno ve prospěch nabyvatele licence.²⁸ Po zániku licence pak znovu dochází ke konsolidaci tohoto práva v osobě autora.

Autor nemůže na jinou osobu převést svá autorská práva ani se jich vzdát (§ 26 odst. 1 AutZ), pokud by ve smlouvě bylo něco takového stanoveno, je nutné takové ujednání posuzovat za absolutně neplatné.

Licenční smlouva jako taková opravňuje k výkonu práva dílo užit, tedy týká se v zásadě pouze majetkových práv. Znamená to tak, že ani příjemce licence nesmí v rámci výkonu přenesených práv jakýmkoli způsobem zasahovat do autorových práv osobnostních, není – li sjednáno jinak nebo nevyplývá-li ze zákona jinak (§ 51 AutZ).

Pro splnění náležitosti určitosti právního úkonu dle § 37 ObčZ, musí být dílo, které je předmětem smlouvy, náležitě označeno, děje se tak většinou určením názvu díla, autora popř. spoluautorů, druhu díla, dále může být uveden podrobnější obsah a rozsah díla, jeho vlastností, není ani na škodu, pokud licenční smlouva obsahuje

²⁸ Telec, I. *Přehled práva duševního vlastnictví (1). Lidskoprávní základy. Licenční smlouvy*. 2. vydání. Brno: Doplněk, 2007, str. 99.

vyobrazení díla, která může být přílohou smlouvy (pokud je to možné), u knižních děl to může být datum zveřejnění, vydání, uvedení technicky standardizovaného identifikačního údaje (ISBN), údaj o evidenci díla v rejstříku vedeném kolektivním správcem apod.²⁹

Předmětem licenční smlouvy může být pouze dílo, se kterým má poskytovatel oprávnění takto nakládat. Za takovou osobu je považován autor, dědic či jiná osoba k tomu oprávněná. Pokud by byla licence udělena osobou, která k tomu nemá oprávnění, je licence neplatná, pro rozpor se zákonem (§ 39 ObčZ). K takovým případům může docházet, pokud byla již dříve uzavřena výhradní licenční smlouva nebo pokud po smrti autora poskytovatel licence není řádným právním nástupcem. V případě díla spoluautorského platí, že k tomu, aby bylo poskytnuto oprávnění dílo užít, musí být poskytnut jednomyslný souhlas od všech spoluautorů nebo osob oprávněných (§ 8 AutZ).

Licenční smlouvu je možné uzavřít i pro díla dosud nevytvořená, ale i zde musí být dílo určeno alespoň tak, aby splňovalo základní požadavek určitosti právních úkonů (§ 37 ObčZ), dílo lze individualizovat např. počtem děl, časem vytvoření díla, objednávkou, osnovou díla, proto licenční smlouvy, které by se týkaly např. „všech autorových v budoucnu vytvořených děl“ bude nutno zpravidla považovat za neplatné pro neurčitost.

Určitost licenční smlouvy je nutné vždy posuzovat dle konkrétních okolností s přihlédnutím ke kogentním legálním pravidlům pro právní úkony dle § 35 ObčZ, popř. 266 ObchZ. To platí i pro licenční smlouvy, jejichž předmětem je více autorových děl.

Licenční smlouva, kromě výše zmíněných náležitostí, může podle Tůmy³⁰ obsahovat i jiné obsahové náležitosti, mezi které můžeme řadit zejména:

- a) způsob užití díla, jímž se rozumí některý ze způsobů užití stanovených demonstrativním výčtem v § 12 odst. 4 AutZ, pokud není způsob užití díla

²⁹ Srov. Telec I., Tůma ., *Komentář k AZ, C.H.Beck, 2007, K předmětu autorsko právní licence*, str.479, marginální číslo 5

³⁰ Srov. Tůma P., *Smluvní licence v autorském právu*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, str.2 7

ve smlouvě stanoven, stanoví zákon, že se má za to, že se jedná o takový způsob, který je nutný k dosažení účelu smlouvy (§ 50 odst.2 AutZ),

b) rozsah užití díla, které je možné nadále dělit na:

- i. územní rozsah díla (dispozitivně autorským zákonem stanoven na území České republiky, není vyloučeno smluvní omezení licence na jiné území, než je ČR, musí ale být technicky proveditelné, jinak hrozí neplatnost licenční smlouvy pro nemožnost plnění),
- ii. časový rozsah díla (tím je myšlena doba trvání práva a zpravidla i povinnosti dílo užít) pokud není sjednáno jinak nebo nevyplývá z účelu smlouvy, bývá licence sjednána na dobu obvyklou, ne však delší než jeden rok, počátek této lhůty je stanoven buď na okamžik poskytnutí licence nebo na okamžik odevzdání díla. V případě absence či neplatnosti ujednání o určení časového rozsahu platí dispozitivně ustanovení § 50 odst. 2 a odst. 3 písm. c) AutZ,
- iii. množství rozsah licence určuje počet jednotlivých aktů užití díla, pokud je to vzhledem k užití díla možné, mělo by být ujednáno i tak, aby nabyvatel byl schopen dohodnutých aktů užití díla v dohodnuté době ve stanoveném množství uskutečnit,

c) čas užití díla, je určení doby, kdy má k užití díla dojít jako určení počátku. Tato náležitost je důležitá zejména pro určení nabyvatelovy povinnosti dílo užít,

d) součinnost autora, v zásadě se jedná o autorovu obecnou povinnost splnit závazek řádně a včas. Od splnění závazku ze strany autora se obvykle odvíjí i třeba výše zmíněný začátek nabyvatelovy povinnosti dílo užít nebo začátek doby trvání licence. V případě nesplnění obecné povinnosti ze strany autora má nabyvatel právo na odstoupení od smlouvy a další práva spojená s prodlením dlužníka dle obecných právních předpisů (§17 ObčZ, popř. ustanovení obchodního zákoníku). Pokud nabyvatel od smlouvy odstoupí z důvodu prodlení dlužníka (autora), smlouva se od počátku ruší a strany mají právo na vzájemné vrácení plnění, pokud k nějakému došlo,

e) ujednání o výhradnosti licence, bude rozvedeno níže v kapitole 4.1.6,

- f) souhlas k postoupení licence, souvisí s právem nabyvatele právo z licence v rozsahu smlouvy nejen užít, ale i povinnost dílo skutečně užít a to na jeho vlastní účet. Nabyvatel tuto svou povinnost vzniklou z licenční smlouvy nemusí plnit sám, ale může toto právo se souhlasem autora převést na třetí osobu,
- g) ujednání o lhůtě, způsobu a místu platby licenční odměny, toto ujednání slouží k lepší vymahatelnosti práva autora nebo jiného poskytovatele licence na poskytnutí odměny ze strany nabyvatele licence, pokud není stanoveno jinak.

K vyloučení případných nejasností licenční smlouvy je vždy dobré dbát, aby licenční smlouva obsahovala např. údaje, které jednoznačně identifikují obě smluvní strany a jednoznačná a nezaměnitelná specifikace předmětu, tedy v tomto případě autorského díla, podmínky účinnosti smlouvy, podmínky o způsobech ukončení smlouvy, způsob označení autorství, zajištění závazku poskytnout odměnu apod. Pro odstranění jakýchkoli případných pochybností při identifikaci děl ve smlouvě, je vhodné, aby se staly jejich hmotné nosiče (CD, papír, apod.) přílohou smlouvy, pokud to ovšem není technicky vyloučeno.

4.1.2 Subjekty licenční smlouvy

Autor

Na základě platného závazkového vztahu vzniklého licenční smlouvou autor jako poskytovatel licence dobrovolně poskytuje oprávnění k výkonu práva dílo užít a zároveň na sebe bere povinnost toto omezení strpět.

Jak již bylo uvedeno v kapitole 3.3 autorem je pouze fyzická osoba. K tomu aby mohla uzavřít platnou licenční smlouvu, musí mít plnou způsobilost k právním úkonům, otázky způsobilosti se řeší dle občanského zákoníku, ten obecně stanoví, že *způsobilost fyzické osoby vlastními úkony na sebe nabývat práv a brát na sebe povinnosti (způsobilost k právním úkonům) vzniká v plném rozsahu zletilostí (§ 7 odst.), dovršením osmnáctého roku nebo uzavřením manželství před dosažením tohoto věku.* Na základě zákonem stanovených skutečností je možné fyzickou osobu její způsobilosti k právním

úkonům zbavit nebo jí omezit.³¹ Osoba, které nemá plnou způsobilost k právním úkonům, musí být při kontrahování licenční smlouvy zastoupena zákonným zástupcem.³² Zastoupení na základě plné moci u osoby způsobilé k právním úkonům není vyloučeno.

Licenci tedy může poskytnout autor – fyzická osoba s plnou způsobilostí k právním úkonům nebo jeho zákonný či smluvní zástupce.

V případě spoluautorství jsou k právním úkonům, týkajících se díla oprávnění a povinni všichni spoluautoři společně a nerozdílně (§ 8 AutZ), tedy o nakládání s dílem rozhodují autoři jednomyslně. Pokud by jeden ze spoluautorů bránil ostatním bez vážného důvodu nakládání s dílem, mají ostatní spoluautoři právo domáhat se chybějícího jeho projevu vůle soudně (§ 8 odst. 4 AutZ).

Po smrti autora se poskytovatelem licence stává jeho právní nástupce, tím může být dědic (v případě odúmrti stát), zákon nevyklučuje, aby poskytovatelem licence byla osoba právnická či osoba jiná.

Tůma³³ za jinou osobu označuje zejména:

- a) *osobu, která vykonává majetková práva svým jménem a na svůj účet. Jedná se o zaměstnavatele, vykonává-li ten svým jménem a na svůj účet autorova majetková práva, která autor vytvořil ke splnění svých pracovně právních či služebních povinností (§ 58 a § 59 AutZ),*
- b) *kolektivního správce při výkonu kolektivní správy,*
- c) *jiná osoba, která je oprávněna uzavřít licenční smlouvu vlastním jménem na účet autora (např. komisionář).*

Nabyvatel

Nabyvatelem licence pak může být kdokoli, zákon nestanoví žádná speciální ustanovení. Pro nabyvatele - fyzickou osobu pak platí stejná ustanovení o způsobilosti k právním úkonům jako pro autora. V případě smluvního zastoupení fyzických nebo právnických osob, pak ustanovení § 31 a násl. ObčZ. V případě kolektivních licenčních smluv dle § 101 AutZ, je kolektivním správcem pouze právnická osoba sdružující

³¹ Viz zák. č. 40/1964 Sb., §10

³² Otázky zastoupení jsou upraveny v hlavě třetí, občanského zákoníka (§22 a násl.)

³³ Tůma, P. *Smluvní licence v autorském právu*, 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, str.33

uživatele (§ 97 odst. 2 AutZ), kolektivní správce jedná jako nepřímý zástupce autora, tedy svým jménem ale na účet autora.

4.1.3 Formální náležitosti smlouvy

Soukromé právo je založeno na principu neformálnosti a principu svobodné vůle. Předchozí právní úprava³⁴ obsahovala obecnou povinnost písemné formy pro smlouvy o šíření díla. Současná úprava licenční smlouvy žádnou takovou povinnost nestanoví, z čehož lze dovodit, že licenční smlouva může být sjednána nejen písemně, pokud se na tom strany dohodnou, ale i ústně a dokonce i konkludentně. Výjimku pak tvoří právní úprava pro licenční smlouvy výhradní,³⁵ kde je naopak povinnost písemné formy požadována, v případě její absence se jedná o neplatnou smlouvu pro nedostatek formy (§ 40 odst. 1) ObčZ). Plnění na jejím základě však není považováno za bezdůvodné obohacení,³⁶ jelikož tzv. kauza závazku zde byla naplněna. Jinými slovy, tedy že vůle účastníků směřovala k poskytnutí a přijetí plnění z licenční smlouvy, tedy k hospodářskému využívání licence a na druhé straně k přijetí odměny autorem (§ 455 ObčZ).

Písemná forma je pak předepsána rovněž pro smlouvy kolektivní a smlouvy hromadné. Povinnost písemné smlouvy slouží k ochraně oprávnění výhradního licenčního nabyvatele vůči třetím osobám a k zajištění právní jistoty nejen mezi autorem a nabyvatelem, ale i vůči třetím osobám.

Telec³⁷ dovozuje (v této souvislosti je však třeba upozornit na ustanovení § 12 odst. 1 AutZ, který pro poskytnutí licence upravuje pouze formu smlouvy) na základě principu svobodné vůle i *poskytnutí licence komukoli jednostranným veřejným prohlášením poskytovatele, je-li tak jeho svobodnou vůlí.*

Uzavírání licenční smlouvy má jistá specifika oproti obecné úpravě v občanském zákoníku, tuto novou úpravu způsobu uzavírání licenčních smluv si vynutil zejména

³⁴ Jednalo se o zákon č. 35/1965 Sb. § 22 odst. 4) ...*pokud ministerstvo kultury nestanoví jinak, musí být smlouva o šíření díla sjednána písemně.*

³⁵ Viz AutZ § 47 a dále pak rozvedeno v další kapitole této práce

³⁶ Srov. Telec, I. *Přehled práva duševního vlastnictví 1 : Lidskoprávní základy, Licenční smlouva*. 2. vydání Brno: Doplněk, 2007. marg. č. 189

³⁷ Srov. Telec, I. *Přehled práva duševního vlastnictví 1 : Lidskoprávní základy, Licenční smlouva*. 2. Vydání Brno: Doplněk, 2007. marg. č. 181

nebyvalý rozvoj počítačového programů a provozování komunikačních sítí, zejména Internetu. Novelizace autorského zákona č. 216/2006 Sb. zavedla zvláštní pravidla pro uzavření licenční smlouvy, po této novelizaci může dojít oproti obecné úpravě § 43 a násl. ObčZ k uzavření licenční smlouvy i tehdy, je-li návrh učiněn i vůči neurčitému okruhu osob (§ 46 odst. 5 AutZ),³⁸ a podle odst. 6 může být za splnění podmínek návrh smlouvy přijat i konkludentním úkonem. K uzavření smlouvy tímto zvláštním způsobem dojde pouze v případě, že tato akceptace vyplývá z obsahu návrhu smlouvy, nebo vyplývá z praxe, kterou si strany mezi sebou zavedly, případně vyplývá ze zvyklostí stranám známým. K uzavření smlouvy podle tohoto ustanovení dochází již okamžikem učinění akceptačního úkonu.

Původně se tato ustanovení měla vztahovat pouze pro počítačové programy, ale s ohledem na *fenomén informační společnosti platí tato zvláštní zákonná úprava pro všechna díla, a tak pro uzavírání všech licenčních smluv podle autorského zákona, což je bezesporu přínosem v případě zpřístupňování děl prostřednictvím počítačové sítě internetu či jiné sítě elektronických komunikací.*³⁹

Z uvedeného vyplývá, že je možné uzavřít licenční smlouvu způsobem, kdy návrh je nabídnut neurčitému okruhu možných uživatelů prostřednictvím internetu, kteří po splnění podmínek (často např. zaplacení odměny, ale může se jednat jen o povinnou registraci) mohou dílo užít (*například stahování počítačových programů, hudby, videa, ale i vyzváněcích melodií do mobilních telefonů*).⁴⁰

Veřejný návrh na uzavření smlouvy musí splňovat obecné náležitosti právních úkonů (§ 35 a násl. ObčZ), dále musí návrh obsahovat takový projev vůle, ze kterého bude patrné, že se jedná o veřejný návrh a ne jen o výzvu k podávání návrhů na uzavření smlouvy či dokonce inzerát, z toho důvodu musí obsahovat již zmiňované podstatné náležitosti licenční smlouvy tj. určení díla, projev vůle poskytnout oprávnění k užití díla (licenci), ujednání o odměně a dostatečné určení předmětu závazku.

³⁸ Srov. uzavírání smluv dle občanského zákoníku dle § 43a a násl.

³⁹ Knappová, M., Švestka, J., Dvořák, J. a kolektiv *Občanské právo hmotné 3* Praha: ASPI 2007, str.230

⁴⁰ Chaloupková H., Holý P., *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související: Komentář*. 3. vyd., Praha: C.H.Beck, 2007, s. 75-77.

4.1.4 Způsoby užití díla

Podle ustanovení § 46 odst. 2 AutZ nemůže autor poskytnout oprávnění k výkonu práva dílo užit způsobem, který v době uzavření ještě není znám. Omezení vyplývá v širším smyslu ze soukromoprávního požadavku na určitost právních úkonů (§ 37 ObčZ) a zároveň se zde projevuje obecné občanskoprávní pravidlo zákazu vzdání se práv teprve v budoucnu vzniklých (§ 574 odst. 2 ObčZ). Zákon tím chrání hospodářsky slabší stranu, za kterou stát považuje autora. V tomto případě ho chrání před ztrátou budoucích možných výnosů z užití jeho díla pomocí technologií dosud nevytvořených.

Neznámým způsobem užití díla je z pohledu autorského práva taková metoda užití, která není v době uzavření licenční smlouvy objektivně, zejména z technologického hlediska, známa a nemůže tedy být obsahem projevu vůle stran.⁴¹

Zákon stanoví, že licence může být poskytnuta k jednotlivým způsobům nebo ke všem způsobům užití v rozsahu omezeném nebo neomezeném (§ 46 odst. 1 AutZ), ovšem kromě práv povinně kolektivně spravovaných, která nepovolují individuální výkon (§ 95 odst. 2 AutZ). Neobsahuje-li smlouva ustanovení o způsobu a rozsahu užití vůbec, aplikuje se domněnka, že licence je poskytnuta k takovým způsobům užití a v takovém rozsahu, jaký je nutný k dosažení účelu smlouvy (§ 50 odst. 2 AutZ).

4.1.5 Odměna

Licenční smlouva je koncipována jako úplatná, podstatnou náležitostí licenční smlouvy je tedy ujednání o úplatě či bezplatnosti licence. Toto ujednání o odměně musí mít podobu jednoho ze zákonem kogentně stanovených způsobů,⁴² jedná se o:

- a) výslovné ujednání o autorské odměně, které může spočívat v ujednání o výši odměny nebo o způsobu určení výše odměny (v souladu se soukromoprávním požadavkem určitosti právního úkonu, je tedy neplatné takové ujednání, které pouze vymezuje způsob, jak bude odměna v budoucnu určena),
- b) jiné ujednání, které může mít podobu konkludentního ujednání, které vyplývá z jednání stran o uzavření smlouvy, o poskytnutí licenční odměny ve výši obvyklé nebo výslovného ujednání o bezúplatnosti licence.

⁴¹ Tůma, P. *Smluvní licence v autorském právu*, 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, str. 35.

⁴² Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář 1. vydání* Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s, Komentář k § 49, marginální číslo 10

Odměna je obvykle peněžítá, může být stanovena pevnou částkou nebo částkou výnosovou, např. procentuálním podílem na hrubém obratu, tyto druhy odměn lze i vzájemně kombinovat. Nelze ani vyloučit odměnu symbolickou, je-li míněna vážně. Autorský zákon preferuje stanovení výše odměny výnosovou částkou, z hlediska poskytovatele licence jistě spravedlivější. Pro případ, kdy si strany zvolí jiný způsob stanovení odměny, zakotvil zákonodárce v právní úpravě tzv. institut bestsellerové doložky. Tento institut stanoví právo autora na dodatečnou odměnu v případě, kdy odměna není stanovena v závislosti na výnosech z využití licence nebo je ve zřejmém nepoměru k zisku nabyvatele licence (§ 49 odst. 6 AutZ). Pro splatnost dodatečné odměny platí obecná ustanovení občanského zákoníku. Prodlení s uhrazením dodatečné odměny může zakládat právo odstoupit od licenční smlouvy. Autor může o dodatečnou odměnu žádat i opakovaně a to vždy, kdy se výše celkové vyplacené odměny stane příliš nízkou ve vztahu k zisku nabyvatele z využívání díla. Právo na dodatečnou odměnu je promlčitelné, doba začíná běžet dnem, kdy se licenční odměna stala příliš nízkou ve vztahu k zisku nabyvatele z užívání díla. Určení této doby může být sporné.

4.1.6 Výhradní a nevýhradní licence

Licenční smlouvou lze udělit buď licenci výhradní (exklusivní) nebo licenci nevýhradní (jednoduchou). Výhradnost či nevýhradnost licence je předmětem smluvní svobody stran, pouze pokud zákon stanoví jinak, mají smluvní strany povinnost uzavřít smlouvu v zákonem stanovené podobě. Za takovou výjimku můžeme považovat ustanovení § 101 odst. 8 AutZ podle něhož v případě poskytování licence ze strany kolektivního správce může jít pouze o licenci nevýhradní.

Výhradnost je vlastnost licence spočívající v tom, že autor už nesmí poskytnout licenci třetí osobě, a pokud není sjednáno jinak, je povinen se i sám zdržet výkonu práva užití díla způsobem, ke kterému licenci udělil (§ 47 odst. 2 AutZ). Zákon dispozitivně upřednostňuje nevýhradní licence, pokud není stanoveno jinak, výjimku tvoří nakladatelská licenční smlouva, kde zákon stanoví vyvrátitelnou domněnku výhradnosti

licence, pokud nejde o rozmnožování a rozšiřování díla v periodické publikaci (§ 56 odst. 2 AutZ).

Telec⁴³ dělí druhy licenčních vztahů z hlediska jejich výhradnosti na:

- a) nevýhradní licence, při kterých není omezena autonomie vůle poskytovatele licence poskytnout shodnou licenci třetí osobě, popř. dílo sám v rozsahu licence užít,
- b) výhradní licence výlučné, při kterých poskytovatel nesmí poskytnout shodnou licenci třetí osobě a je povinen se i sám zdržet výkonu práv užít dílo způsobem, ke kterému licenci udělil,
- c) výhradní licence omezené, při kterých poskytovatel licence nesmí poskytnout shodnou licenci třetí osobě, ale není povinen se sám zdržet výkonu práva užít dílo způsobem, ke kterému licenci udělil.

Nevýhradními licencemi jsou všechny licence zákonné.

Zákon upravuje i situaci, kdy autor, resp. poskytovatel nejdříve uzavře s nabyvatelem nevýhradní licenční smlouvu a posléze s jiným nabyvatelem smlouvu výhradní. Tento spor je řešen v souladu s obecnou soukromoprávní zásadou ochrany nabytých práv třetích osob v § 47 odst. 4 AutZ ve prospěch dispozitivního zachování předchozí nevýhradní licence. Platí tedy, že předchozí nevýhradní licence ob stojí vedle pozdější licence výhradní, pokud není sjednáno jinak.

Autorský zákon rovněž řeší střet licencí, kdy je nejprve autorem poskytnuta licence výhradní a následně autor uzavře další licenční smlouvu k témuž užití. Tato smlouva je od počátku neplatná, dle občanského práva se jedná o neplatnost absolutní a to pro rozpor takové smlouvy se zákonem. V tomto případě není vyloučen vznik odpovědnosti na náhradu škody, ani vznik odpovědnosti poskytovatele licence za neplatnost právního úkonu dle obecných předpisů (§ 42 ObčZ). V souladu se zásadou smluvní volnosti stran není vyloučena možnost následného uznání takové smlouvy a to tak, že dřívější nabyvatel vyjádří se smlouvou písemný souhlas. Udělením tohoto souhlasu totiž nezaniká nabyvateli právo výhradní licence a jeho práva z ní jsou stále chráněna vůči třetím osobám, s výjimkou nabyvatele, kterému poskytl souhlas s licenci.

⁴³ Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s

4.1.7 Povinnost využít licenci

Obsahem licenčního poměru je nejenom oprávnění nabyvatele dílo v rozsahu licence užít, ale i závazek, který vede ke skutečnému užití díla na účet nabyvatele.⁴⁴Není-li ve smlouvě ujednáno jinak, plyne z licence přímo povinnost dílo skutečně užít, a to na nabyvatelův vlastní účet, na jeho nebezpečí a na jeho náklady, jeho vlastním jménem a na jeho odpovědnost. To znamená, že licenční smlouva nejen opravňuje, ale především zavazuje. Nabyvatel však nemusí svoji povinnost splnit osobně. Může ji splnit prostřednictvím podlicenčního nabyvatele, ovšem pouze za předpokladu, že je právo podlicence sjednáno (§ 48 odst. 1 AutZ). Za nesplnění povinnosti licenci využít odpovídá nabyvatel autorovi podle obecných předpisů, včetně odpovědnosti za způsobenou škodu (§ 420 a násl. ObčZ, popř. § 373 a násl. ObchZ). Vlastní „sankční“ nástroj pak má autorský zákon v § 53, kde upravuje možnost autora odstoupit od smlouvy pro nečinnost nabyvatele v případě výhradní licence.

4.1.8 Odstoupení od smlouvy a zánik licence

V zákoně jsou výslovně upraveny dva typy odstoupení od licenční smlouvy. Jde o odstoupení pro nečinnost nabyvatele (§ 53 AutZ) a odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora (§ 54 AutZ). Ostatní ustanovení obecných případů odstoupení od smlouvy nejsou vyloučena, ale zvláštní ustanovení dle autorského zákona mají přednost.

Odstoupení pro nečinnost nabyvatele se týká pouze výhradní licence, není ale vyloučeno, aby bylo sjednáno i u nevýhradní licence. Toto ustanovení poskytuje ochranu autorovi proti spekulativnímu získávání licencí, které neslouží k jejich využití, ale pouze k blokování před užitím třetí stranou. Autor je oprávněn odstoupit pouze od té části smlouvy, která je dotčena nečinností nabyvatele a za splnění podmínky vzniku značně nepříznivých důsledků oprávněným zájmům autora, za tyto zájmy se považují jak zájmy osobnostní, tak zájmy majetkové. Tato podmínka stanoví, že újma na straně autora musí dosahovat značné intenzity, kterou lze posoudit pouze na základě

⁴⁴ Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář 1. vydání* Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s, Komentář k § 46 odst.3, marginální číslo 18

konkrétních okolností případu. Autorovo odstoupení od smlouvy je jednostranným právním úkonem, který v případě výhradní licence musí mít písemnou formu. Autor je oprávněn odstoupit od smlouvy až po učinění výzvy nabyvateli k využití licence, a to teprve po marném uplynutí přiměřené lhůty, která je uvedena ve výzvě k využití licence nabyvatelem. V případě, kdy autor odstoupil od smlouvy bez předem učiněné výzvy, je takové odstoupení od smlouvy neplatné. Zákon stanoví dvě výjimky, kdy výzvy není třeba, a to sice při nemožnosti využití licence a při prohlášení nabyvatele licence, že licenci nevyužije. Nemožnost využití licence nemůže být zapříčiněna nesoučinností autora.

Zákon stanoví minimální lhůtu pro odstoupení, tato lhůta činí 2 roky, výjimky jsou stanovené pro periodický tisk, kde je lhůta buď 3 měsíce anebo 1 rok, záleží na periodicitě tisku. Po platném odstoupení od smlouvy má nabyvatel právo na náhradu škody tím mu vzniklé. Autorovi zůstává, oproti obecné úpravě občanskoprávní, nárok na licenční odměnu, s výjimkou ustanovení § 53 odst. 6,⁴⁵ která zde má spíše povahu sankční, neboť důvod k odstoupení od smlouvy vznikl nečinností nabyvatele. Pokud je odměna ve smlouvě stanovena jako pevně stanovená, zůstává autorovi celý nárok, pokud je ale odměna sjednána jako výnosová, zůstává autorovi po odstoupení nárok pouze v rozsahu, jaký by mu byl vznikl, kdyby nabyvatel použil licenci v celém rozsahu. Právo na odměnu nevyklučuje případný nárok autora na náhradu škody. Užití díla v rozsahu poskytnuté licence do odstoupení nemůže být považováno za zásah do autorského práva.

Smlouva se za splnění stanovených podmínek ruší dnem doručení odstoupení nabyvateli (ex nunc), tím se úprava v autorském zákoně liší od obecné zákonné úpravy, kde účinky odstoupení os smlouvy nastávají od počátku (ex tunc).

Odstoupit od smlouvy pro změnu přesvědčení autora může autor pouze v případě, pokud dílo ještě nebylo zveřejněno a pokud by zveřejněním díla byly značně nepříznivě dotčeny oprávněné osobní zájmy autora. Zveřejněním díla dochází k vyčerpání tohoto práva na odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora, to neplatí, bylo-li dílo zveřejněno neoprávněně.

⁴⁵ § 53 odst. 6 AutZ stanoví, že pokud nedošlo k využití licence vůbec, má autor povinnost vrátit nabyvateli odměnu, pokud došlo pouze k nedostatečnému užití, je povinen vrátit odměnu sníženou o část, která připadá na skutečné využití.

Změna přesvědčení autora je jeho vlastní mentální hodnotový postoj k vytvořenému dílu, z osobnostní povahy tohoto práva vyplývá, že změnu přesvědčení není třeba dokazovat, uplatňuje se subjektivní hledisko.⁴⁶ Zákon neuvádí okruh děl, u kterých by odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora bylo možné, je proto nutné vycházet z teze, že je to možné u těch licenčních smluv, kde předmět licence takovou změnu přesvědčení umožňuje.

Za dotčené oprávněné zájmy autora je možné považovat autorovy zájmy osobnostní, z tohoto hlediska za takové zájmy můžeme považovat újmu na dobré pověsti autora ve sféře profesní, občanské apod., za dotčené osobnostní zájmy je možné považovat i zásah do důstojnosti autora či jeho soukromí. Dotčenou osobou ani nemusí být přímo autor, ale může jí být i osoba jemu blízká (§ 116 ObčZ). Pokud by se autor znovu rozhodl dílo užít, musí licenci přednostně nabídnout původnímu nabyvateli za stejných podmínek, toto ustanovení se snaží zabránit spekulativnímu využití práva na odstoupení. Autor je povinen nahradit nabyvateli škodu, která mu odstoupením vznikne.

Smlouva se ruší dnem doručení písemného odstoupení od smlouvy nabyvateli.

Pro zánik licence vedle obecných důvodů zániku závazkových vztahů dle § 599 a násl., popř. § 324 a násl. ObchZ, stanoví autorský zákon zvláštní úpravu.

Smrtí fyzické osoby nebo zánikem právnické osoby, které byla udělena licence, přechází tato práva a povinnosti z licenční smlouvy na jejího právního nástupce. Licenční smlouva může takový přechod práva a povinností vyloučit (§ 55 AutZ). Autorský zákon vychází z majetkové povahy licence; na základě tohoto faktu je tato licence převoditelná pro případ smrti. Pokud to licenční smlouva nevyklučuje, v případě smrti fyzické osoby se tyto práva stávají zůstavitelovou pozůstalostí a předmětem dědického řízení.⁴⁷ Pokud dochází k zániku právnické osoby bez likvidace (§ 68 odst. 2 ObchZ), platí, že tyto práva přecházejí na právního nástupce, v opačném případě může být licence postoupena právním úkonem likvidátora (§ 72 ObčZ) nebo na základě rozdělení likvidačního zůstatku, tak aby bylo dodrženo ustanovení § 48 odst. 2 AutZ,

⁴⁶ Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář 1. vydání* Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s, Komentář k § odst. 1, marginální číslo 3

⁴⁷ Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář 1. vydání* Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s, Komentář k § 55, marginální číslo 2

pokud dochází k přechodu licence na základě prodeje podniku či jeho části, souhlas autora se nevyžaduje.

4.1.9 Dispozice s licencí

Ustanovení § 49 odst. 2 AutZ stanoví právo nabyvatele disponovat s licenčním oprávněním, ale vždy pouze s písemným souhlasem autora. Nabyvatel může postoupit licenci třetí osobě a dle uděleného souhlasu autora se postoupení licence může týkat buď celé licence, nebo jen jednotlivých částí licence. Nabyvatel má legální informační povinnost, tzn. informovat autora o postoupení licence a o osobě postupitele bez zbytečného odkladu (§ 49 odst. 2 AutZ). Nesplnění této povinnosti ale nemá za následek neplatnost postoupení licence. Výjimka je stanovena pouze při prodeji podniku nebo jeho části, tam zákon souhlas autora při přechodu licence nevyžaduje.

Vzhledem k tomu, že autorskoprávní licence je majetkové povahy a její hodnota je ocenitelná, je možné uvažovat i o jiných dispozicích dle občanského zákoníku, licenci je tak možno zastavit, pokud to připouští ujednání mezi nabyvatelem a autorem, lze uvažovat i o postoupení pohledávky či převzetí dluhů z původní licenční smlouvy. Postoupení licence je třeba odlišovat od poskytnutí tzv. podlicence, při postoupení licence dochází totiž ke změně osoby nabyvatele.

4.2 Podlicenční smlouva

Podlicenční smlouva je podtypem licenční smlouvy⁴⁸. Nabyvatel původní licence poskytuje v rozsahu svého oprávnění podlicenční právo třetí osobě. Pro smlouvu podlicenční platí stejné náležitosti jako pro smlouvu licenční, ale s omezením, že k udělení podlicenční smlouvy musí mít nabyvatel souhlas autora, bez tohoto souhlasu by byla smlouva neplatná. Souhlas s udělením podlicence může být součástí licenční smlouvy nebo může být sjednán samostatně, výjimku poskytnutí souhlasu poskytuje ustanovení § 48 odst. 3, ohledně prodeje podniku nebo jeho části, která tvoří jeho samostatnou organizační složku. Subjektem na straně poskytovatele může být autor nebo jiná osoba oprávněná. Podlicence se uděluje maximálně v tom rozsahu, v jakém

⁴⁸ Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář 1. vydání* Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s, Komentář k § 57, marginální číslo 1

byla udělena licence autorem, pokud by nabyvatel převedl více práv, než sám získal, porušil by tak jednu ze základních zásad občanského práva a to sice zásadu *nemo plus iuris*. Podlicence může být udělována i opakovaně, i pro takto vzniklou podpodlicenci platí, že musí být vázána na příslušné souhlasy všech předchozích poskytovatelů.⁴⁹

Formou podlicence může být poskytnuto komplexní licenční oprávnění nebo jen omezené, toto omezení se může týkat např. budoucích případných podlicenčních nabyvatelů, časového, množstevního, územního rozsahu nebo třeba jednotlivých způsobů užití licencovaného díla.

Podlicence může být udělena výhradně nebo nevýhradně, při výhradní podlicenci se vyžaduje předchozí písemné uzavření výhradní licenční smlouvy. Obsah podlicenční smlouvy závisí na vůli stran, ale zároveň je ovlivněn rozsahem dříve udělené licence.

Poskytnutou podlicenci lze podle Telce⁵⁰ dělit na základě jejich typu a druhu původní smlouvy licenční takto:

1. výhradní podlicence, tj.

- a) *podlicence výhradní vylučná poskytnutá z výhradní vylučné licence*, tzn. pouze podlicenční nabyvatel je oprávněn v rozsahu podlicence dílo užít, a jak autor, tak licenční nabyvatel nesmí poskytnout shodnou licenci (či podlicenci) třetí osobě a oba jsou povinni se sami zdržet výkonu práva dílo v rozsahu podlicence užít,
- b) *podlicence výhradní omezená poskytnutá z výhradní vylučné licence*, tzn. jak podlicenční nabyvatel, tak licenční nabyvatel jsou oprávnění dílo v rozsahu podlicence užít, nicméně autor ani licenční nabyvatel nesmí poskytnout shodnou licenci (či podlicenci) třetí osobě a autor je povinen se sám zdržet výkonu práva dílo v rozsahu podlicence,
- c) *podlicence výhradní vylučná poskytnutá z výhradní omezené licence*, tzn. podlicenční nabyvatel a autor jsou oprávnění dílo v rozsahu podlicence užít, nicméně autor i licenční nabyvatel nesmějí poskytnout shodnou licenci (či podlicenci) osobě a licenční nabyvatel je povinen se sám zdržet výkonu práva dílo v rozsahu podlicence užít,

⁴⁹ Tůma, P. *Smluvní licence v autorském právu*, 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2007, str. 42

⁵⁰ Telc, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář. 1. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s. Komentář k § 57, marginální číslo 2

- d) *podlicence výhradní omezená poskytnutá z výhradní omezené licence, tzn. jak podlicenční nabyvatel tak autor i licenční nabyvatel jsou oprávněni dílo v rozsahu poskytnuté podlicence užít, nicméně autor ani licenční nabyvatel nesmějí poskytnout shodnou licenci či podlicenci třetí osobě,*
2. *nevýhradní podlicence ,tj.*
- a) *nevýhradní podlicence výlučná, kdy obsahem podlicence je povinnost nevýhradního licenčního nabyvatele zdržet se poskytnutí shodné podlicence třetí osobě a rovněž povinnost sám se zdržet výkonu práva dílo v rozsahu podlicence užít,*
- b) *nevýhradní licence omezená, kdy obsahem podlicence je povinnost nevýhradního licenčního nabyvatele zdržet se poskytnutí shodné podlicence třetí osobě, nicméně sám je oprávněn dílo v rozsahu podlicence užít,*
- c) *nevýhradní licence prostá, kdy nevýhradní licenční nabyvatel je oprávněn jak poskytnout shodnou podlicenci třetí osobě, tak dílo v rozsahu podlicence sám užít.*

V případě udělení podlicence licenční nabyvatel odpovídá autorovi za využití licence. Pokud podlicenční nabyvatel nevyužívá dílo ve stanoveném rozsahu, má licenční nabyvatel právo na odstoupení od smlouvy.

4.3 Licenční smlouva nakladatelská

Nakladatelská smlouva bývá považována za tradiční smlouvu v oblasti autorského práva, její první úpravu můžeme v novodobých právních dějinách objevit už v rakouském ABGB z roku 1811. Licenční nakladatelská smlouva je podtypem autorskoprávní licenční smlouvy. Nakladatelskou smlouvu mezi sebou uzavírají strany za účelem rozmnožování a rozšiřování díla slovesného, hudebně dramatického nebo hudebního, výtvarného, fotografie či díla vyjádřeného způsobem podobným fotografií, pokud nejde o užití díla v provedení výkonnými umělci (§ 56 odst. 1 AutZ). Ustanovení tak taxativně označuje, jaká díla mohou být předmětem nakladatelské licenční smlouvy a která díla provedená výkonnými umělci jsou předmětem obecné licenční úpravy. Co

je myšleno pojmem rozmnožování díla, lze odvodit z § 13 AutZ, ten stanoví, že rozmnožováním díla se rozumí zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla a to jakýmkoli prostředky v jakékoliv formě. Lze usoudit, že rozmnožování díla bude nejčastěji prováděno tiskem v knižní nebo časopisecké formě nebo jiným podobným způsobem např. v současné době se hojně rozšiřující formě CD-ROM, DVD apod. Za rozšiřování díla se považuje jeho zpřístupnění v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva. Můžeme říci, že se zde jedná o nabyvatelův (nakladatelův) odbyt. Rozsah rozšiřovaného díla musí být v nakladatelské smlouvě konkrétně stanoven, není možné, aby byl rozsah určen neurčitými výrazy.

Zda se rozhodne nabyvatel dílo rozšiřovat za úplaty nebo bezúplatně, záleží na jeho vůli a na platnost smlouvy to nemá vliv. Nakladatelská smlouva, stejně jako typová smlouva licenční, ukládá nabyvateli svolení k užití díla a zároveň i povinnost dílo na účet nabyvatele vydat, zákon umožňuje sjednání i odlišné úpravy. Oproti obecným ustanovením typové licenční smlouvy se u nakladatelské smlouvy předpokládá, pokud není sjednáno jinak, že se jedná o licenci výhradní, s výjimkou rozmnožování a rozšiřování díla v periodické publikaci. Periodickou publikací se rozumí noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát ročně.⁵¹ Účelem nakladatelské exkluzivity k užití díla je ochrana hospodářských zájmů nabyvatele (nakladatele), na toho totiž smluvním vztahem přecházejí všechna nebezpečí spojená s vydáním díla. I zde je zachováno ustanovení obecné úpravy typové licenční smlouvy o povinnosti zdržení se výkonu práva autora, není – li sjednáno jinak.

Nakladatelská smlouva obsahuje právo na autorskou korekturu (poslední osobní tvůrčí revizi autora před vydáním díla⁵²), toto právo náleží autorovi před vydáním jeho díla, které je předmětem nakladatelské smlouvy. Toto právo vychází z osobnostního práva autora na nedotknutelnost díla a lze ho považovat za právo na výkon autorského dohledu (§ 11 odst. 3 AutZ). Právo na autorskou korekturu lze uplatnit u všech druhů vydání díla (např. tiskové, zvukové rozmnoženiny). Neumožnění tohoto práva ze strany nabyvatele může mít za následek odstoupení od smlouvy

⁵¹ Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s Str. 541

⁵² Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s Str. 549

autorem, za zákonem stanovených podmínek, a dokonce to lze považovat za neoprávněný zásah do práva autorského. Při odstoupení od smlouvy ze strany autora, na rozdíl od obecné typové smlouvy, autorovi nezůstává zachováno právo na odměnu. Pokud si strany neujednaly ve smlouvě konkrétní lhůtu pro provedení korektury, je autor povinen provést korekturu díla v přiměřené době. Předpokládá se, že i autor má osobní zájem na tom, aby bylo započato s rozšiřováním jeho díla, autora korektura je zákonem vymezena na provedení takových změn, které jsou drobné, nevyvolávají zvýšené náklady na straně nabyvatele a nemění povahu díla. Strany se mohou smluvně dohodnout na případné autorově úhradě zvýšených nákladů na straně nabyvatele zapříčiněných korekturou díla. Autorovu právu odevzdat dílo řádně, tak aby nabyvateli nevznikaly zbytečné nepřiměřené náklady, odpovídá nabyvatelova povinnost odevzdat autorovi včas všechny podklady pro provedení autorské korektury.

Vzhledem k tomu, že zákon předpokládá u nakladatelské licence její výhradní povahu, bylo nutné vytvořit institut, který by nejen umožňoval autorovi ukončit licenční vztah po vydání díla, ale i možnost uzavření nové nakladatelské smlouvy k totožnému dílu. Na základě toho vznikla zvláštní úprava zániku (vyčerpání) licence. Ta umožňuje v případě rozebrání rozmnoženin před uplynutím doby, na kterou byla licence sjednána, aby autor vyzval nabyvatele k uzavření nové smlouvy na zvýšení množství rozsahu licence, pokud se strany do šesti měsíců ode dne, kdy autor vyzval nabyvatele k takové změně smlouvy, nedohodnou, licence zaniká marným uplynutím této lhůty (§ 56 odst. 5 AutZ). Není vyloučeno, aby licence zanikla i řádným uplynutím lhůty, na kterou byla sjednána.

5 EXKURS DO JINÝCH SMLUVNÍCH TYPŮ

V této kapitole se krátce zmíním o Smlouvě o dílo a o licencích Creative Commons.

5.1 Smlouva o dílo

Jak už bylo řečeno v předchozí části této práce, díla na objednávku jsou zvláštní kategorií děl, u kterých zákon stanoví, podle některých autorů, zákonné kvazilicenční omezení autorského práva, ohledně tohoto pojmu jsou i názory opačné, jak jsem uváděla již výše. Smyslem úpravy není ochrana majetkových zájmů autora, ale investora, který na vytvoření díla poskytuje určité náklady.

Dřívější úprava autorského práva (z. č. 35/1965 Sb.) obsahovala jako smluvní typ smlouvu o vytvoření díla (§ 27, z. č. 35/1965 Sb.), který se ale výslovně týkal jen vytvoření díla literárního, vědeckého nebo uměleckého, ostatní smlouvy o provedení díla, se uzavíraly dle úpravy v občanském zákoníku, současný autorský zákon takovou úpravu nezná, proto se na smlouvu o dílo vztahuje obecná úprava občanského zákoníku (strany si mohou zvolit i úpravu smlouvy o dílo, dle § 536 a násl. obchodního zákoníku). Na základě úpravy v občanském (obchodním) zákoníku a z charakteru autorských práv, zde pak vznikají⁵³ dva rozdílné vztahy, vztah soukromoprávní, která je založen na provedení díla a vztah autorskoprávní, který je založen na užití díla.

Smlouvou o dílo zavazuje se objednateli ten, komu bylo dílo zadáno (zhotovitel díla), že je za sjednanou cenu provede na své nebezpečí (§ 631 a násl. ObčZ). Občanský zákoník nijak pojem díla nespécifikuje, proto pro účely autorského práva, se může jednat o výsledek činnosti (literární, jiné umělecké nebo vědecké), který nemusí být hmotně vyjádřen. Smlouva o dílo je tedy závazkový smluvní vztah, kde se zhotovitel, v našem případě autor (pokud je zhotovitelem osoba odlišná, nelze použít § 61 AutZ), zavazuje za úplatu zhotovit dílo podle stanoveného zadání a objednatel se zavazuje toto dílo převzít a zaplatit. Současná úprava autorského zákona upravuje v § 61 AutZ specifika díla vytvořeného na objednávku. Pro dílo vytvořené autorem na základě smlouvy o dílo, platí, že autor poskytl licenci k užití díla na základě účelu vyplývajícího ze smlouvy o dílo, co vše si strany zahrnou do účelu smlouvy o dílo, není nijak výslovně omezeno, ale z hlediska právní jistoty by měl být účel stanoven co nejpřesněji.

⁵³ Srov. Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, § 61 marg. č. 1

Strany mohou sjednat, že smlouva o dílo může opravňovat k užití nejen objednatele díla, ale může povolit i oprávnění poskytnutí podlicence třetí osobě.

Pokud by chtěl objednatel využít dílo nad rámec vyplývající ze smlouvy o dílo, musí mít uzavřenou zvláštní licenční smlouvu podle autorského zákona. Běžně se proto uzavírá jedna smlouva, která upravuje nejen práva a povinnosti z provedení díla, ale i práva a povinnosti k užití díla, právo na dvojitou odměnu, tím není dotčeno. Na rozdíl od typové autorskoprávní licenční smlouvy, objednatel se smlouvou o dílo nezavazuje k tomu, že vytvořené dílo skutečně užije.

Úprava autorského zákona v ustanovení § 61 odst. 2 poskytuje ochranu oprávněných zájmů objednatele, a to tím způsobem, že autor má sice právo dílo užít nebo poskytnout licenci někomu jinému, ale pouze pokud to není v rozporu s oprávněnými zájmy objednatele (nabyvatele).

5.2 Licence Creative Commons

Tuto kapitolu věnuji licencím Creative Commons, jejichž česká verze byla zpřístupněna veřejnosti letos v dubnu. Licence představím jednoduchým způsobem, tak jak se s nimi může seznámit jakýkoliv uživatel.

Creative Commons je soubor veřejných licencí, *kteřé přinášejí nové možnosti v oblasti publikování autorských děl: posilují pozici autora při rozhodování, za jakých podmínek bude dílo veřejně zpřístupněno.*⁵⁴ Licence Creative Commons (dále jen licence CC) jsou tedy takové licence, kterými autor poskytuje užití svého díla široké veřejnosti.

Licence CC jsou produktem americké neziskové organizace Creative Commons, veřejně byly představeny poprvé na konci roku 2002. Jejím zakladatelem je Lawrence Lessig, vedoucí profesor Standfordské školy práv v Kalifornii a zastánce myšlenky volného přístupu k informacím, které nastínil v často citovaném (a volně dostupném) díle s názvem Free culture.⁵⁵

⁵⁴ <http://www.creativecommons.cz/> citace ze dne 20. 5 2009

⁵⁵ Licence Creative Commons a perspektiva jejich zavedení do českého prostředí, Gruber L., <http://www.ikaros.cz/node>, citace k 22.5.2009

Licence po svém uvedení začaly být velmi rychle používány i autory, kteří svou tvůrčí činnost vytvářeli za hranicemi USA. Vzhledem k odlišným právním úpravám jednotlivých států, se začaly objevovat první komplikace, proto byl organizací Creative Commons vytvořen program Creative Commons International s cílem implementovat licence v souladu s autorskoprávním prostředím daného státu. Ke splnění tohoto cíle byly vytvořeny dvě verze licencí CC, jedna verze obsahuje v anglickém znění obecné licence (unported), které se neváží k žádnému právnímu řádu a další verze jsou verze národní, které jsou v souladu s konkrétními právními řady a jsou uváděny v jazyce toho konkrétního státu. Licence CC můžeme rozlišovat také podle jejich časové verze, smyslem časových verzí je aktualizace licencí v souvislosti s objevenými problémy při jejich využívání. V současné době se používá verze 3 licencí CC

V České republice začaly prvotní práce vedoucí k implementaci licencí CC v září roku 2007, z iniciativy projektu Webarchiv Národní knihovny ČR a občanského sdružení Iuridicum Remedium, později se do projektu zapojily i další subjekty, mimo jiné i Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního právníké fakulty UK. Na základě novely č. 216/2006 Sb., se poskytování licencí CC dostalo do souladu s českou legislativou, proto se mohlo začít plně pracovat na jejich implementaci, která byla úspěšně spuštěna v dubnu letošního roku.

Licence CC vznikly jako reakce na neustále se množící poskytování informací na internetu, kterému klasické autorské právo úplně nevyhovovalo, rychlý vývoj technologie umožňuje širokému okruhu osob (autorů) vytvářet a prezentovat svá díla, pro legální šíření a ochranu těchto děl bylo potřeba vytvořit jednoduchý, globální systém, který by něco takového, nejen v prostředí internetu, umožňoval. Licence jsou určeny zejména pro ty, kteří chtějí své dílo publikovat veřejně na internetu a chtějí jeho užití rozšiřovat mezi co největší počet osob.

Licence nepopírají samotné autorské právo, ale umožňují autorovi, aby si s jejich pomocí sám určil, v jaké podobě a za jakých omezení se bude dílo šířit. Pro širokou srozumitelnost jsou jednotlivé části licenčních podmínek uváděny pomocí grafických symbolů. *Tyto symboly lze chápat jako licenční prvky, jejichž vzájemnou kombinací*

vzniká daný typ CC licence.⁵⁶ Autor licenčními prvky vyjadřuje svou vůli, jakým způsobem jsou nabyvatelé licence oprávněni s dílem nakládat, licenční prvky buď určují rozsah pravomoci nakládání s dílem, nebo nabyvateli stanovují určité omezující podmínky tohoto stanoveného rozsahu.

Pro lepší názornost si dovoluji použít licenční prvky spolu s grafickým ztvárněním, tak jak jsou uvedené na webových stránkách Creative Commons⁵⁷.

Prvky určující rozsah pravomocí při nakládání s dílem:

 Právo dílo šířit (z angl. *Share*). Tento symbol je společný pro všechny typy CC licencí. Vyjadřuje, že licencovaného dílo je možné šířit, tzn. kopírovat, distribuovat a sdělovat veřejnosti. Zároveň lze dílo zařadit do souborného díla (např. časopis, sborník) a jako jeho součást jej v nezměněné podobě šířit dál.

 Právo dílo upravovat (z angl. *Remix*). Licence s tímto symbolem opravňuje uživatele k pozměňování či doplňování díla. Umožňuje také celé licencované dílo nebo jeho část zpracovat s jiným dílem. Příkladem úprav může být např. dramatizace, překlad, úprava digitálních fotek, zhudebnění nebo remixování hudebních skladeb.

Prvky určující podmínky, které je nutno při nakládání s dílem respektovat:

 Uveďte autora (z angl. *Attribution*). Opět společný prvek pro všechny licence. Kdykoliv se licencované dílo nebo jeho úpravu šíří, je nutno uvést údaje o autorovi a dílu, a to způsobem, jaký autor stanovil. Pokud autor způsob uvádění těchto údajů nspecifikoval, je nutné minimálně uvést jeho jméno (nebo pseudonym, pokud pod ním vystupuje), název díla a odkaz na původní licenci Creative Commons. Pokud dochází k šíření upraveného díla, je třeba také uvést způsob, jakým bylo dílo upraveno.

 Zachovejte licenci (z angl. *Share Alike*). Pokud se licencované dílo jakkoliv

⁵⁶ Převzato z WWW: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/ceske-cc-licence/>, citace ke dni 23.5.2009

⁵⁷ Převzato z WWW : <http://www.creativecommons.cz>. citace ke dni 23.5.2009

upraví, je zde povinnost výsledek své práce vystavit pod stejnou nebo slučitelnou licenci.

 Neužívejte dílo komerčně (z angl. *Noncommercial*) Tento prvek umožňuje nakládat s dílem pouze pro nekomerční účely. Tím se rozumí, že při šíření díla nesmí vznikat žádný finanční zisk. Za nekomerční využití se považuje výměna díla za jiné (např. prostřednictvím výměnných sítí).

 Nezasahujte do díla (z angl. *No Derivatives*). Tento prvek zakazuje jakkoliv dílo upravovat (tzn. dílo pozměňovat či doplňovat, nebo ho jako celé či jeho část zpracovat s dílem jiným).⁵⁸

5.2.1 Typy CC licencí

Na základě kombinace těchto licenčních prvků vzniká šest typů licencí CC, které je možné použít. Licence se vzájemně liší dle různé úrovně zvolených omezení nabyvatele k dílu. Jak je uvedeno na oficiálních stránkách Creative Commons,⁵⁹ všechny licence obsahují určité společné vlastnosti, které povolují šíření licence za splnění určitých podmínek, vyžadují, aby při šíření nebo zpracování díla byly uvedeny údaje o díle (autor, název apod.); při šíření je nutno připojit odkaz url na CC licenci (princip vytváření CC licencí bude vysvětlen v následující kapitole); neodvolatelnost licence, z důvodu jejich řetězovitého šíření;⁶⁰ licence zanikají v případě porušení licenčních podmínek ze strany nabyvatele.

Znázornění jednotlivých typů licencí:⁶¹

⁵⁸ převzato z WWW: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/licencni-prvky>, (citace ke dni 23. 5. 2009)

⁵⁹ Srov. WWW: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/typy-cc-licenci/>, citace ke dni 25.5.2009

⁶⁰ Tím mám na mysli, že každý uživatel licence, užíváním získává právo licenci šířit a modifikovat, tudíž autorovi, který by odvolal prvotní licenci, by se již nepodařilo zamezit dalšímu nakládání s kopiemi a modifikacemi prvotního díla, která byla vytvořena ještě za trvání licence.

⁶¹ převzato z Grube L., citace ke dni 23.5.2009, dostupné na WWW: <http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/typy-cc-licenci/> (citováno ke dni 23. 5. 2009)

Označení licence	Licenční prvky	Název licence
BY		Uveďte autora
BY - SA		Uveďte autora, zachovejte licenci
BY - ND		Uveďte autora, nezasahujte do díla
BY - NC		Uveďte autora, nevyužívejte komerčně
BY - NC - SA		Uveďte autora, nevyužívejte komerčně, zachovejte licenci
BY - NC - ND		Uveďte autora, nevyužívejte komerčně, nezasahujte do díla

Licence CC je tvořena ze tří dílů, které jsou vzájemně propojeny, první díl je složen z textu licenční smlouvy v plném znění⁶² (bude zmíněna níže), který slouží k tomu, aby se nabyvatel seznámil s kompletními podmínkami licenčního vztahu. Je upraven zvlášť pro každý druh licenčního vztahu. Další částí je pak zkrácené znění tohoto textu⁶³, jedná se o jednoduchý text, který používá výčet práv a povinností nabyvatele, je uváděn vedle licence CC. Poslední částí je tzv. Digital Code,⁶⁴ která je napsána v jazyce Html, formátu ve kterém je psán zdrojový kód internetových stránek, ta propojuje dílo se zkrácenou verzí licence, jedná se tedy o *aktivní odkaz na licenci CC*⁶⁵.

⁶² Jedná se o tzv. legal code, jeho české znění dostupné např. na WWW: <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/cz/legalcode>

⁶³ Anglicky nazývané Commons Deed – ujednání v obecném jazyce,

⁶⁴ Srov. JANSÁ, Petr. *Právní aspekty implementace projektu „Creative Commons“ v České republice*. Praha, 2008. 99 s., 6. s. příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Právnická fakulta, str. 11 -12

⁶⁵ Srov. JANSÁ, Petr. *Právní aspekty implementace projektu „Creative Commons“ v České republice*. Praha, 2008. 99 s., 6. s. příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Právnická fakulta, str. 11 -12

5.2.2 Aplikace licencí CC

Jak už bylo vysvětleno výše, prvotní myšlenka, která vedla ke vzniku licencí, byla dostupnost ze strany autorů a uživatelů, kteří využívají moderní informační technologie, zejména Internet. Proto nejčastější případ aplikace licence k autorskému dílu je dostupný ve formátu Html kódu. Na oficiálních stránkách Creative Commons, je přístupný formulář generátoru CC licencí⁶⁶ pro webové stránky, autor v něm zvolí, zda umožní ostatním, aby kopírovali, šířili, zobrazovali či jinak užívali jeho dílo:

- a) ke komerčním účelům,
- b) pouze pro nekomerční účely
- c) jako základ pro vytvoření odvozeného díla – může se jednat o překlad, remixování hudebního díla Dj, použití díla do jiného celku apod.
- d) pouze v jeho stávající podobě
- e) k vytváření díla odvozeného, které pak bude šířeno pod stejnou nebo podobnou licenci
- f) v jaké zemi chce licenci použít,

na základě takto vyplněného formuláře se poskytovateli vygeneruje samotná licence⁶⁷ v Html kódu, kterou je nutno zkopírovat k webovým stránkám, aby návštěvníci stránek věděli, že dílo, které se na stránkách vyskytuje je pod licenci CC. Na základě toho se pak licence objeví na webovém dokumentu, tak aby dílo bylo viditelně označeno. Viditelné označení licence umístěné spolu s autorovým dílem, je jednou z podmínek používání licence CC. Pokud je licence uvedena k webovým stránkám, její ochrana se vztahuje na všechna díla na stránkách uvedená.

Z uvedeného vyplývá, že pro šíření díla pod hlavičkou licence CC musí být splněny tyto podmínky, k dílu musí být připojen text licence, který nabyvatele seznámí s podmínkami licence a dílo musí být licenci viditelně označeno.

Pokud chce autor licencovat jednotlivá díla, která jsou v jiném formátu než html, musí licenci aplikovat manuálně. Gruber⁶⁸ to popisuje následovně: „v dokumentu je třeba uvést url odkaz na text licence, symbol CC licence (nebo přinejmenším grafické symboly licenčních prvků) a prohlášení, že dokument je vystaven pod CC licenci. Pokud

⁶⁶ Generátor kódu je uveden na WWW: <http://creativecommons.org/license/?lang=cs>, ke dni 25.5.2009

⁶⁷ licence se nabízejí ve třech grafických zobrazení a záleží jen na vůli autora, kterou verzi si vybere.

⁶⁸ Gruber, L. *Licence Creative Commons a perspektiva jejich zavedení do českého prostředí*. Ikaros online 2008, roč. 12, č. 3, citace k 25.5.2009 Dostupný z WWW: <http://www.ikaros.cz/node/4612>

jde o textový dokument, je nutné tyto informace uvést na viditelném místě. V běžné praxi jsou tyto údaje uváděny na titulní stránce dokumentu, někdy také v zápatí každé strany. V případě fotografií, nákresů a grafik postačí tyto údaje uvést pod daný objekt“.

Propojená licence CC k webovému dokumentu, kromě již zmiňované informace pro poskytovatele, že se dílo nachází pod licenci má ještě jednu vlastnost, umožňuje *vyhledávání licencovaných děl pomocí search enginů (google, yahoo).*

5.3 Právní text licence Creative Commons

Jak už bylo zmíněno v předchozí kapitole, licence CC je složena z několika částí, její základní část je tvořena tzv. Legal Code nebo-li plným zněním licenčních podmínek určených nabyvateli, tyto podmínky se mění v návaznosti na typ licence CC. Každá licence obsahuje licenční ujednání, definice hlavních pojmů tak, aby byla v souladu s právní úpravou daného státu a pak jednotlivá ustanovení týkající se poskytnutí licence, omezení licence, odpovědnosti za vady, odpovědnost za škodu, ukončení licence a závěrečná ustanovení, které se mění v závislosti na typu licence.

Licence CC zakládají smluvní vztah, který vzniká mezi poskytovatelem (autorem nebo jinou fyzickou nebo právnickou osobou), který je oprávněn poskytnout licenci k užití díla, za podmínek uvedených v jednotlivých licencích CC a nabyvatelem (fyzickou nebo právnickou osobou), který užívá dílo v souladu s poskytnutou licencí a neporušuje podmínky licence. Smluvní vztah vzniká okamžikem, kdy poskytovatel směřuje svou vůli vůči neurčitému počtu osob (nabyvatelů) a ti jeho vůli akceptují tím, že užívají dílo na základě licenčních podmínek.⁶⁹ Za autora je považována osoba, která dílo vytvořila.

5.3.1 Pojem Díla

Česká verze licence CC definuje pojem dílo jako *autorské dílo nebo jiný nehmotný statek chráněný autorským zákonem.*⁷⁰ Autorským dílem může být mimo jiné

⁶⁹ Doslova je uvedeno ...*bezpodmínečně akceptuje podmínky tohoto ujednání.*

⁷⁰ Srov. definice pojmů licenčního ujednání, CC – právní text licence na WWW:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz/legalcode>, citace ke dni 27.5.2009

dílo literární, výtvarné, hudební, audiovizuální, fotografie nebo počítačové programy. Obecně platí, že musí jít o dílo, kterému je poskytována ochrana i podle platného právního řádu daného státu, v našem případě se tedy bude jednat o dílo, kterému je poskytována ochrana na základě platného českého autorského práva. Za jiný nehmotný statek jsou považovány zejména umělecké výkony výkonných umělců, zvukové nebo zvukově obrazové obrazy, televizní a rozhlasové vysílání, za dílo je považována i databáze. Tímto výčtem děl, se podařilo rozšířit definici díla, tak, že zahrnuje všechny nehmotné statky podléhající ochraně dle českého autorského zákona.⁷¹ Od všeobecného pojmu dílo, licenční ujednání odlišuje pojem „Dílo“ nebo „DÍLO“, v tomto případě se jedná o konkrétní dílo, ke kterému je poskytována licence.

5.3.2 Oprávnění plynoucí z licence

Na základě vzniklého licenčního vztahu vznikají nabyvatelovi určitá oprávnění a omezení, které jsou definovány v závislosti na typu licence. Nabyvatel na základě licenčního vztahu získává bezúplatnou, množstevně a místně neomezenou, nevýhradní a časově neomezenou licenci k dílu, toto oprávnění se rozšiřuje podle jednotlivých typů licence:⁷²

Uveďte autora – Nevyužívejte komerčně- Nezasahujte do díla (licence BY-NC-ND)
opravňuje autora:

- a) k oprávnění Dílo rozmnožovat a to ke zhotovení rozmnoženin jakýmkoliv prostředky (může se jednat o rozmnoženiny tiskové, zvukové, fotografické), zahrnovat Dílo do souborných děl a ty nadále rozmnožovat. Souborné dílo je vymezeno jako soubor nezávislých děl nebo prvků, které je jako celek dílem a do něhož je celé Dílo v nezměněné podobě zařazeno⁷³. Zařazení Díla do souboru

⁷¹ Srov. JANSÁ, Petr. Právní aspekty implementace projektu „Creative Commons“ v České republice. Praha, 2008. 99 s., 6. s. příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Právnická fakulta, str. 53

⁷² Následující výčet je proveden vzestupně, tedy že následující licence v sobě kumulují oprávnění mající licence předchozí, což odpovídá hodnotě jednotlivých licenčních prvků, pokud nebude uvedeno jinak.

⁷³ Srov. definice pojmů licenčního ujednání, CC – právní text licence na WWW: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz/legalcode>, citace ke dni 27.5.2009

není považováno za jeho úpravu. Souborným dílem může být výstava, časopis, sborník, encyklopedie apod.

- b) nabyvatel je oprávněn Dílo samostatně nebo jako součást souborného díla rozšiřovat a sdělovat veřejnosti.

Uveďte autora – Nezasahujte do díla (licence BY-ND) opravňuje navíc k:

- c) právu na odměnu za užití Díla. Toto právo je upraveno následovně: není dotčeno právo na odměnu za užití Díla, které poskytovatel nemůže neuplatnit nebo se ho vzdát. Jedná se zejména o právo povinně kolektivně spravované. V ostatních případech se poskytovatel zavazuje právo na odměnu neuplatnit nebo se ho vzdát.

Uveďte autora - Nevyužívejte komerčně – Zachovejte licenci (licence BY-NC-SA) a Uveďte autora - Nevyužívejte komerčně (licence BY-NC) opravňuje nabyvatele navíc k:

- d) rozšiřování a sdělování upraveného Díla veřejnosti. Dílem upraveným, je takové dílo, které je výsledkem jakékoliv úpravy (zpracování díla, doplnění díla, změna díla), může se jednat o překlad, zhudebnění, remixování skladeb.
- e) úpravě Díla, a takto upraveného Díla nadále rozmnožovat, zařazovat do souborných děl a jako jejich součást je nadále rozmnožovat, pokud je z Díla patrné, že bylo upraveno nebo změněno
- f) neobsahuje ujednání o právu na odměnu za užití Díla

Licence Uveďte autora (BY) a licence Uveďte autora- Zachovejte licenci (BY-SA) opravňuje nabyvatele k užití Díla ve všech předchozích příkladech, včetně úpravy práva na odměnu.

Uzavřená licence opravňuje nabyvatele k šíření Díla ve všech formátech a na všech nosičích, pokud to neodporuje zákonu. Oproti typové licenční smlouvě dle AutZ nabyvatel není povinen licenci využít, což logicky vyplývá už z povahy Licencí CC.

5.3.3 Omezení licence

Nabyvateli vznikají v souvislosti s poskytnutou licencí i určité povinnosti, jednou ze základních povinností, která se objevuje u všech typů licencí CC, je povinnost *Uvést autora*. Pod povinností *Uvést autora* se skrývá nejenom povinnost označit autora, ale je nutno uvést i údaje o Díle, a to v takové formě, kterou autor vyžaduje v případě, že forma není uvedena, platí, že jméno autora, název Díla a odkaz na původní licenci musí být uvedeno. Pokud bylo dílo upraveno, je nutné uvést údaje o způsobu úpravy Díla. Je-li dílo vytvořeno pod pseudonymem, platí pro nabyvatele stejné povinnosti jako pro uvedení pravého jména autora.

V případě úpravy Díla vzniká povinnost takto upravené Dílo vystavovat, rozšiřovat nebo rozmnožovat pod stejnou nebo alespoň slučitelnou licencí jako původní Dílo.

Oproti obecné úpravě autorského zákona, nabyvatel není oprávněn poskytovat podlicence k dílu. K zajištění ochrany osobnostních práv autora nikdo nemá právo si osobovat autorství a užívat Dílo způsobem, který by snižoval jeho hodnotu. Při šíření díla je zakázáno používat takové prostředky, které by znemožnily dalším osobám užití díla v souladu s poskytnutou licencí.

5.3.4 Odpovědnost za vady

Vzhledem k charakteru licencí CC se projevila určitá snaha o minimalizaci odpovědnosti ze strany poskytovatele licence. Na základě licenčního ujednání mezi poskytovatelem a nabyvatelem licence platí, že pokud si strany nedohodly písemnou smlouvou odpovědnost za vady díla, platí, že *poskytovatel poskytuje dílo, takové jaké je, neprohlašuje, že dílo má určité specifické vlastnosti a neposkytuje k dílu záruky. Nabyvatel svou akceptací licence bere toto na vědomí.*⁷⁴

⁷⁴ Srov. např. právní text licence, čl. 5 odpovědnost za vady na WWW: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz/legalcode>, citace ke dni 27.5.2009

5.3.5 Odpovědnost za škodu

Právní text licence stanoví, že poskytovatel „neodpovídá za žádnou škodu nad minimální rozsah stanovený platnou právní úpravou, což bere nabyvatel na vědomí“⁷⁵

5.3.6 Ukončení licence

Licence CC jsou ze své podstaty časově neomezené, platí na celou dobu trvání práv k dílu. K ukončení licence dochází většinou z důvodu porušení licence nabyvatelem, tím nejsou dotčeny ostatní licence k soubornému dílu, které byly poskytnuty ze strany nabyvatele. Poskytovatel může přestat licenci šířit, ale to neovlivňuje licence uzavřené před tímto rozhodnutím o ukončení šíření licence.

Z uvedeného tedy vyplývá, že k řádnému uzavření licenční smlouvy mezi poskytovatelem a nabyvatelem stačí prostý souhlas nabyvatele s podmínkami licence a tento souhlas je projevem tím, že nabyvatel začne Dílo v souladu s licencí užívat.

⁷⁵ Srov. např. právní text licence, čl. 6 odpovědnost za vady na WWW:
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz/legalcode>, citace ke dni 27.5.2009

6 ZÁVĚR

Smyslem této práce bylo popsat za pomoci zejména popisné metody smluvní typy, které se používají v autorském právu a které by mohl použít autor. Proto jsem v textu již nezohledňovala kolektivní smlouvy, smlouvy hromadné apod. neb se domnívám, že by to bylo nad rámec této diplomové práce.

Jak jsem zjistila, současná právní úprava umožňuje autorovi, aby si sám zvolil smluvní typ a takové smluvní podmínky, které nejlépe hospodářsky zhodnotí jeho tvůrčí činnost, a to nejen z hlediska ekonomického.

Nově zavedené licence Creative Commons vytvářejí, dle mého názoru, alternativní prostor pro ty, kteří využívají neomezené možnosti komunikačních sítí, zejména Internetu. Pro tyto autory je mnohem zajímavější zpřístupnit své dílo na Internetu a nechat ostatní, aby si k němu našli cestu, než se zavazovat konkrétními smluvními vztahy s různými vydavateli apod., kteří by je z jejich hlediska mohli omezovat v jejich tvůrčí svobodě. Výhodou těchto licencí je jejich srozumitelnost, která je činí snadno čitelnými a tudíž i lehce dostupnými pro široké spektrum budoucích nabyvatelů licence. Licence CC umožňují pro autory snadné sdílení jejich tvorby s ochranou jejich autorských práv a nabyvatelům umožňují, za stanovených podmínek legální šíření a modifikaci těchto děl, což je v současné době jejich největší výhodou, stačí jeden klik na obrazovce a stanete se legálním distributorem díla.

7 SEZNAM ZKRATEK

AutZ, autorský zákon	zákon č. 121/2000Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákonů č. 81/2005 Sb., č. 61/2006Sb., č. 186/2006 Sb., č. 216/2006 Sb. a zák. č. 168/2008 Sb.
ObčZ, občanský zákoník	zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ObchZ, obchodní zákoník	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

8 POUŽITÁ LITERATURA

Telec, I., Tůma, P., *Přehled práva duševního vlastnictví 1, Česká právní ochrana*, 1. vydání, Brno, Doplněk 2006, st. 199

Telec, I. *Přehled práva duševního vlastnictví 2, Lidskoprávní základy*, 2. vydání, Brno Doplněk 2007, st. 114

Chaloupková, H., Holý, P. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související*, Komentář, 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, 652 s.

Kříž, J., Holcová, I., Kordač, J., Křesťanová, V. *Autorský zákon, komentář, a předpisy související*, 2. vydání. Praha: Linde, 2005, 792 s.

Telec, I., Tůma, P. *Autorský zákon. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, 989 s.

Humák, M. *Uzavírání smluv v civilním právu*, 1. vydání. Praha: C.H.Beck, st 203.

Knap K., Opltová M., Kříž J., Růžička M. *Práva k nehmotným statkům*, Praha: CODEX 1994, str.245

Knap, K. *Smluvní vztahy v autorském právu*, 1. vydání. Praha: Orbis, st. 372

Chaloupková, H., Holý, P. *Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon) a předpisy související*, Komentář, 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2001, 347 s.

Knappová, M., Švestka J. a kol. *Občanské právo hmotné 3*, 3. Aktualizované vydání, Praha: Aspi, st.327

Švestka, J., Jehlička, O., Škárová, M., Spáčil, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 10. Vydání Praha: C.H.Beck. 2006, st. 1465

Tůma, P. *Smluvní licence v autorském právu, I*. Vydání, Praha: C.H.Beck, st.167

Knap, K. *Autorský zákon a předpisy související*, 4. Podstatně přepracované vydání, Praha: Linde, st. 351

Kříž, J., Holcová, I., Kordač, J., Křest'ánová, V. *Autorský zákon, komentář, a předpisy související*, 1. vydání. Praha: Linde, 2001, st.779

Právní text licence, čl. 5 odpovědnost za vady na WWW: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/cz/legalcode>, citace ke dni 27.5.2009

Gruber, L. *Licence Creative Commons a perspektiva jejich zavedení do českého prostředí*. Ikaros online 2008, roč. 12, č. 3, citace k 25.5.2009 Dostupný z WWW: <http://www.ikaros.cz/node/4612>,

Jansa, P. *Právní aspekty implementace projektu „Creative Commons“ v České republice*. Praha, 2008. 99 s., 6. s. příl. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Právnická fakulta.

Zeman, M. *Creative Commons – budoucnost copyrightu?* In Lupa online Praha : Internet Info, 1998- Dostupné z WWW: <http://www.lupa.cz/clanky/creative-commons-8211-budoucnost-copyrightu/>.

Gruber, L. *Licence Creative Commons a šedá literatura*, citováno ke dni 26.5.2009, dostupné na WWW: http://nusl.stk.cz/images/CC_text.pdf

Orientace v právních úkonech dostupné na WWW.businessinfo.cz/clanek/orientace-v-pravnich-ukonech/nehmotne-statky-opu, citace ke dni 20.4.2009

Licence Creative Commons, dostupné na WWW: [ttp://www.creativecommons.cz / zakladni-informace-o-cc/typy-cc-licenci/](http://www.creativecommons.cz/zakladni-informace-o-cc/typy-cc-licenci/) (citováno ke dni 23. 5. 2009)

Oficiální stránky české verze Creative Commons, dostupné na WWW: <http://www.creativecommons.cz/>

Důvodová zpráva (k Zákonu č. 121/2000 Sb.), dostupná na WWW: http://www.nkp.cz/o_knihovnach/AutZak/Duv.htm

9 SUMMARY

Keyword list:

Copyright.....autorské právo
Author.....autor
Work.....autorské dílo
Licence.....licence
License agreement...licenční smlouva

Title:

Contractual copyright

The thesis describes the czech contractual copyright. The thesis is composed of six chapters. Chapter One is just introduction, charter Two describes the czech legislation of copyright and its internationally and europien legislation.

Chapter Tree is about copyright and its devolepment in the Czech Republic, after that defines the Concept of the copyright, and the basic concepts of Czech copyright act, that is Authorships, work, use rights. The author, according to the Czech copyright, could be only a natural person, who created the work. The work is literary, scientific and other art, that was make by the author's creativity and is expressed in any perceptible form.

Use rights is a property law in work, which leads to its valorization. The property law is devided in two: use rights and the property other rights. Use rights could for example: reproducing, loan, exposure.

Chapter Four describes the Czech contractual copyright under Czech law. Czech copyright act has tree contractual type: license agreement, sublicense agreement and the publishing agreement. The main contractual type is the license agreement, the next subchapters describing the basic concepts needed for a goog and right contract. You can find the answer who are the subjects of contract, how should look the form of the contract, what are the rights and obligations of contractors, what is repayment and the ways of withdrawing from the contract.

Charter five is about the other contractual type, that the author can use to share his work and is divided in two parts. One focuses on contract for work and part Two deals with license Creative Commons.

License CC are a new version of contracting, that works alongside with copyright. They are addressed to whom, who likes to share his work by the world website. You can find there the basic information about the types CC, applications CC and rights and duties.